

Inventarisatie deeltijdpleegzorg

Colofon

Inventarisatie deeltijdpleegzorg

uitgave

Maatschappelijk Ondernemers Groep
Project Pleegzorg 2
Admiraal Helfrichlaan 1
Postbus 3332
3502 GH Utrecht
telefoon: 030 - 298 34 34
fax: 030 - 298 34 37
www.mogroep.nl

tekst

Jeannette van den Born

eindredactie

Suzanne Visser

oplage

80

prijs

gratis

bestelwijze

Bij de Maatschappelijk Ondernemers Groep, per fax of via de website, met vermelding van titel en brochurenummer JHVB0076
Ook is de brochure te downloaden via de website.

ISBN 90-5568-170-9
NUGI 752

Utrecht, augustus 2003

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de Maatschappelijk Ondernemers Groep. Bij overname is bronvermelding verplicht.

Inventarisatie deeltijdpleegzorg

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Samenvatting en conclusie	7
Varianten deeltijdpleegzorg	7
Capaciteit	7
Frequentie en intensiteit van de begeleiding	7
Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders	8
Weging caseload	8
Caseloadnormering per instelling	9
Aanmeldingen en plaatsingen over 2002	10
Conclusie	11
Bijlage	13
Groningen	13
Friesland	13
Drenthe	14
Overijssel	15
Gelderland	15
Flevoland	17
Utrecht	20
Noord-Holland	21
Zuid-Holland	23
Zeeland	25
Noord-Brabant	26
Limburg	30

Inleiding

Deeltijdpleegzorg is de afgelopen jaren een volwaardig en volwassen pleegzorgvariant geworden. De meeste voorzieningen zijn voortvarend aan de slag gegaan met hun aanbod deeltijdpleegzorg; het werd dus tijd voor een overzicht. Dat overzicht ligt nu voor u; een inventarisatie van de diverse vormen van deeltijdpleegzorg van (bijna) alle Voorzieningen voor Pleegzorg in Nederland. Daarmee wordt inzicht gegeven in hetgeen de voorzieningen in Nederland op dit moment bieden aan deeltijdpleegzorg.

Parallel aan deze inventarisatie loopt vanuit het project pleegzorg 2 een onderzoek naar de tevredenheid en wensen/behoefte van klanten waar het gaat om het aanbod deeltijdpleegzorg. In het najaar van 2003 moet duidelijk worden of klanten tevreden zijn over dit aanbod en of er eventueel nog andere varianten ontwikkeld moeten worden.

Opbouw van de inventarisatie

In de bijlage staat uitvoerig de informatie per voorziening beschreven. De varianten deeltijdpleegzorg zijn door de voorzieningen op verschillende manieren beschreven; enkele voorzieningen hebben nog niets beschreven waar het deeltijdpleegzorg betreft. Deze diversiteit maakt dat de hoeveelheid van beschikbare informatie in dit document per voorziening wisselt, hetgeen tot uitdrukking komt in de kwantiteit van de informatie.

De informatie die beschreven wordt in dit document bestaat uit de volgende onderdelen:

- een inhoudelijke beschrijving van de varianten deeltijdpleegzorg;
- frequentie en intensiteit van de begeleiding;
- capaciteit voor deeltijdpleegzorg;
- werving, voorbereiding en betaling pleegouders;
- weging caseload en
- het aantal aanmeldingen en plaatsingen deeltijdpleegzorg.

Waar mogelijk zijn de begrippen en benamingen gehanteerd zoals ze door de voorzieningen worden omschreven.

Het was voor een aantal voorzieningen niet mogelijk om aparte cijfers te leveren over het aantal weekend- en vakantieplaatsingen. Ook was het niet voor alle voorzieningen mogelijk om eenduidig het aantal aanmeldingen over 2002 aan te geven. Sommige voorzieningen hebben -zoals gevraagd- het aantal aanmeldingen en plaatsingen over 2002 aangegeven, terwijl andere voorzieningen hebben aangegeven wat hun totaal aantal weekendplaatsingen was in december 2002. Hierin zitten dus ook plaatsingen die al eerder dan 2002 gestart zijn.

De volgende Voorzieningen Voor Pleegzorg (VVP) zijn in deze inventarisatie opgenomen:

Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland (Dunamis, Pactum en GSJ-Lindenhout), Flevoland, Utrecht, Noord-Holland (Alkmaar, Amsterdam, Kennemerland en Zandbergen), Zuid-Holland (Den Haag en Rotterdam), Zeeland, Noord-Brabant (Oosterpoort, Kompaan, Zuidwester, De Combinatie) en Limburg.

Jeannette van den Born

SAMENVATTING EN CONCLUSIE

In totaal hebben 21 Voorzieningen voor Pleegzorg een bijdrage geleverd aan deze inventarisatie. De samenvatting en conclusie betreffen alleen deze voorzieningen. Er worden geen uitspraken gedaan over voorzieningen die niet zijn opgenomen in deze inventarisatie.

Varianten deeltijdpleegzorg

Alle voorzieningen uit de inventarisatie hebben een aanbod van weekendpleegzorg. Er zijn zeventien voorzieningen die ook vakantiepleegzorg in hun aanbod hebben. Vier voorzieningen hebben geen vakantiepleegzorg: De Vlotbrug uit Alkmaar, Drenthe, Groningen en Zandbergen. Zeven voorzieningen bieden dagpleegzorg aan (Noord-Oost Brabant de Oosterpoort, Zuid-Oost Brabant De Combinatie, Den Haag Jeugdformaat, Flevoland, Gelderland-Zuid Dunamis, Pactus en Limburg). Zeeland geeft aan iedere geïndiceerde deeltijdvraag te honoreren, dus ook een vraag om dagpleegzorg. Van alle voorzieningen die dagpleegzorg in hun aanbod hebben, blijkt uit de cijfers dat alleen de dagpleegzorg van Den Haag (nu Horizon) beschikt over een behoorlijk aantal plaatsingen, namelijk 23.

De Vlotbrug heeft ondersteunende pleegzorg en Limburg heeft een gedifferentieerd aanbod van deeltijdpleegzorg. Weekendpleegzorg is de meest voorkomende en beschreven vorm van deeltijdpleegzorg. Uit de cijfers van het aantal aanmeldingen en plaatsingen blijkt ook dat weekendpleegzorg verreweg de meeste aanvragen en plaatsingen omvat. Een uitzondering betreft Flexus in Rotterdam. Zij hadden in 2002 een fors aantal vakantieplaatsingen, namelijk 76 (er waren 111 kinderen aangemeld).

De meeste voorzieningen kennen drie vormen van weekendpleegzorg: vanuit de ouders, vanuit een pleeggezin en vanuit een residentiële instelling.

Capaciteit

Weekendpleegzorg

Er zijn dertien voorzieningen die geen aparte capaciteit hebben voor weekendpleegzorg. Van drie voorzieningen is niet bekend of zij een capaciteit voor weekendpleegzorg hebben (SaC-Amsterdam Jeugd- zorg, Zandbergen en Limburg). Er zijn drie voorzieningen die een specifieke capaciteit voor weekendpleegzorg hebben: Groningen heeft een capaciteit van 25 weekendplaatsingen, Rotterdam Flexus 50, Utrecht De Rading 80 (van 52 dagen per jaar).

Er zijn twee voorzieningen die capaciteit hebben voor meerdere varianten: Den Haag Jeugdformaat heeft een capaciteit van zestig weekend- en vakantieplaatsingen (waarvan er nu twintig capaciteitsplaatsen voor Horizon zijn). Pactus heeft een capaciteit voor tien deeltijdplaatsingen.

Vakantiepleegzorg

Geen van de voorzieningen heeft aparte capaciteit voor vakantiepleegzorg.

Dagpleegzorg

Den Haag Jeugdformaat heeft een capaciteit van 22 plaatsen dagpleegzorg. Flevoland heeft momenteel een capaciteit van tien plaatsen dagpleegzorg, met een doorgroeimogelijkheid naar zestien tot twintig plaatsen.

Naast deze twee voorzieningen zijn er geen voorzieningen met een aparte capaciteit voor dagpleegzorg.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

Bij de meeste voorzieningen is er bij weekendpleegzorg geen sprake van een vaste contactfrequentie. De meeste voorzieningen stemmen de begeleiding af op de behoefte aan begeleiding bij de pleegouders. Een aantal voorzieningen heeft de contactfrequentie specifiek omschreven: Alkmaar de Vlotbrug: 'één keer in de twee maanden vindt er een huisbezoek plaats'. Zuid-Oost Brabant De Combinatie: 'Pleegzorgwerkers hebben gemiddeld één keer per zes weken tot één keer in de drie maanden contact met pleegouders'. Noord-Oost Brabant De Oosterpoort: 'Weekendpleegouders kunnen minimaal rekenen op één begeleidingsgesprek per drie maanden'. Drenthe: 'De pleegzorgwerker bezoekt het pleeggezin één keer per drie maanden'. Flevoland: 'De pleegzorgwerker heeft minimaal één begeleidingsgesprek per maand met de pleegouders'. Alle drie de voorzieningen in Gelderland: 'Er is één keer per twee maanden contact (minimaal één begeleidingsgesprek)'. Rotterdam Flexus: 'Begeleidingsgesprekken vinden minimaal vier keer per jaar plaats'. Bijna alle voorzieningen geven aan telefonisch contact te hebben met het pleeggezin na een weekendbezoek.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Er zijn verschillen tussen de voorzieningen ten aanzien van de voorbereiding van deeltijdpleegouders. Van de 21 voorzieningen zijn er vijf voorzieningen die het TOP-programma gebruiken, althans in hun beschrijving noemen zij het TOP-programma (Alkmaar, Groningen, Noord-Holland en Zandbergen en Rotterdam). Rotterdam heeft echter aangegeven dat zij bezig zijn om hun voorbereidingsprogramma's te wijzigen.

Er zijn zeven voorzieningen die deeltijdpleegouders het STAP-programma laten volgen (Zuid-Oost Brabant, Noord-Oost Brabant (behalve vakantiepleegouders), Kompaan, Den Haag, Dunamis, Pactum en Zeeland). Er zijn drie voorzieningen die een speciaal programma van vier avonden voor deeltijdpleegouders aanbieden. Of dit ook het TOP-programma betreft wordt niet specifiek beschreven (Zuidwester, Flevoland en Limburg). Indien er onvoldoende deelnemers zijn voor het deeltijdvoorbereidingsprogramma, wordt pleegouders in Flevoland gevraagd het STAP-programma te volgen.

Er zijn vier voorzieningen die een ander voorbereidingsprogramma gebruiken. Utrecht heeft drie voorbereidingsavonden, Drenthe heeft een voorbereiding van één zaterdag, Amsterdam heeft een training voor weekend- en vakantiepleegouders van vijf avonden en Friesland hanteert een verkort STAP-programma.

In Flevoland hebben ze een aanvullende training voor reguliere pleegouders die dagpleegzorg gaan doen.

Van twee voorzieningen (Overijssel en GSJ-Lindenhout) is niet bekend hoe ze deeltijdpleegouders voorbereiden.

Alle deeltijdpleegouders ontvangen een vergoeding voor weekendpleegzorg.

Niet alle weekendpleegouders kunnen hun reiskosten declareren.

Weging caseload

Bij de weging van deeltijdplaatsingen op de caseload is opvallend dat vakantieplaatsingen niet worden gewogen of niet genormeerd zijn. De reden hiervoor kan zijn dat vakantieplaatsingen vaak begeleid worden door de plaatsende instantie, of pleegzorgwerkers zijn contactpersoon, Maar van 'echte begeleiding' is vaak geen sprake. Dit heeft wellicht ook te maken met de vaak beperkte duur van een vakantieplaatsing.

Voor wat betreft de weging van de weekendplaatsingen op de caseload zijn er verschillen tussen de voorzieningen. Bij zeven voorzieningen, van de 21de case-

load als een reguliere plaatsing (Groningen, Alkmaar, Amsterdam, Den Haag, Noord-Holland, Zandbergen en Rotterdam). Bij zes voorzieningen zijn twee weekendplaatsingen gelijk aan één reguliere plaatsing (Zuid-Oost-Brabant, De Zuidwester, Kompaan, Flevoland, Friesland, en Limburg). Er zijn twee voorzieningen bij wie een weekendplaatsing niet meetelt op de caseload (GSJ-Lindenhout en Dunamis).

Er zijn vijf voorzieningen die een weging hebben die afwijkend is van bovengenoemde en derhalve niet te categoriseren zijn. Pactum: vijf weekendplaatsingen zijn gelijk aan een reguliere plaatsing. Utrecht heeft een gewogen caseload van 0,7. In Drenthe telt een weekendplaatsing voor een kwart mee, in Zeeland telt een weekendplaatsing als 1/3. Dit geldt ook voor de Oosterpoort. Overijssel begeleidt weekendpleegouders niet. Dit doet de plaatsende instantie of een residentiële instelling indien een kind daar is opgenomen. Derhalve is een caseloadweging niet aan te geven.

Een groot verschil tussen de voorzieningen betreft de weging op de caseload van een pleegzorgwerker. Deze verschillen zijn mogelijk te verklaren door de afspraken tussen de diverse voorzieningen met hun subsidiegever en de keuzes, die de voorzieningen maken ten aanzien van deeltijdpleegzorg. De consequenties die de weging op de caseload heeft voor pleegouders zijn niet eenvoudig te duiden. De meeste voorzieningen willen vraaggericht werken, zo blijkt uit deze inventarisatie. Dit betekent dat wanneer pleegouders aangeven behoefte aan ondersteuning te hebben, zij deze ook ontvangen. Uit deze inventarisatie wordt niet duidelijk of deze aanpak in de praktijk ook reëel is.

Een groot verschil tussen de voorzieningen betreft de weging op de caseload van een pleegzorgwerker. Deze verschillen zijn mogelijk te verklaren door de afspraken tussen de diverse voorzieningen met hun subsidiegever en de keuzes, die de voorzieningen maken ten aanzien van deeltijdpleegzorg. De consequenties die de weging op de caseload heeft voor pleegouders zijn niet eenvoudig te duiden. De meeste voorzieningen willen vraaggericht werken, zo blijkt uit deze inventarisatie. Dit betekent dat wanneer pleegouders aangeven behoefte aan ondersteuning te hebben, zij deze ook ontvangen. Uit deze inventarisatie wordt niet duidelijk of deze aanpak in de praktijk ook reëel is.

Caseloadnormering per instelling:

	Net zo zwaar Als regulier	twee weekend plaatsen tellen als één reguliere plaatsing	telt niet mee	anders
Groningen	+			
Friesland		+		
Drenthe				1/4
Overijssel				Geen begeleiding door voorziening
Gelderland Dunamis			+	
Gelderland GSJ			+	
Gelderland Pactum				5 weekendplaatsen gelijk aan 1 reguliere
Flevoland		+		
Utrecht				0,7
Alkmaar	+			
Amsterdam	+			
Kennemerland	+			
Zandbergen	+			
Den Haag	+			
Rotterdam	+			
Zeeland				1/3
Zuid-Oost-Brabant		+		
West-Brabant		+		
Midden-Brabant		+		
Noord-Oost- Brabant				1/3
Limburg		+		

Aanmeldingen en plaatsingen over 2002

Weekendpleegzorg/vakantie over 2002

	Aanmeldingen	Gerealiseerd	totaal aantal*
Groningen	47	42	
Friesland	36	4	
Drenthe	22	13	
Overijssel	54	12	
Gelderland Dunamis	44	21	
Gelderland GSJ	48	24	
Gelderland Pactum	35	17	
Flevoland			10
Utrecht			53
Alkmaar	17	9	
Amsterdam		74	155
Kennemerland			13 weekend (vakantie 2002 8 vakantie plaatsingen)
Zandbergen			11
Den-Haag		89	
Rotterdam	243 (132 weekend en 111 vakantie)	111 (35 weekend en 76 vakantie)	
Zeeland	21 (16 weekend en 5 va- kantie)	24 (18 weekend en 6 va- kantie)	
ZO-Brabant			58
West-Brabant	39	27	
NO-Brabant	26	24	

* betreft het totale aantal weekend- en vakantieplaatsingen op peildatum 31-12-2002.

Dagpleegzorg 2002

	Aanmeldingen	gerealiseerd
Alkmaar de Vlotbrug	2*	2
Amsterdam SAC		1
ZO-Brabant Combinatie	1	-
NO-Brabant-Oosterpoort	2	1
Den Haag;jeugdformaat		23 (totaal dus niet alleen over 2002)
Flevoland	2	-
Pactum	5	2
Dunamis	5 (over afgelopen 2 jaar)	2

*ondersteunende pleegzorg

Limburg is niet opgenomen in bovenstaande grafieken, omdat zij een gedifferentieerd aanbod hebben waar niet uit op valt te maken of het om weekend- of een vorm van dagpleegzorg betreft. Midden Brabant is niet opgenomen omdat zij geen cijfers hebben geleverd.

Conclusie

Deze inventarisatie laat zien dat deeltijdpleegzorg - met name de weekendplaatsingen - steeds verder professionaliseert. Een ontwikkeling die verder doorgezet moet worden; bijvoorbeeld door eenduidige financiering van de deeltijdplaatsingen. Bij subsidiegevers moet er besef ontstaan dat deeltijdpleegzorg een belangrijke en volwaardige pleegzorgvariant is. Wat opvalt in de inventarisatie zijn de verschillen in de caseloadnormering, onkostenvergoedingen en voorbereidingsprogramma's. Dat er wisselende caseloadnormen worden gehanteerd, komt doordat deeltijdpleegzorg destijds niet genormeerd is in de normharmonisatie. De voorzieningen hebben geëxperimenteerd met vormen van deeltijdpleegzorg zonder dat hiervoor een kader was. Voorzieningen hebben afspraken gemaakt met hun provincie over de financiering van de deeltijdplaatsingen. Niet alle voorzieningen ontvangen hiervoor (adequate) financiering. Hierdoor ontstaat er een divers beeld ten aanzien van de caseloadnormering. Deze diversiteit wordt ook zichtbaar in de kosten die vergoed kunnen worden aan deeltijdpleegouders. Sommige pleegouders kunnen hun reiskosten wel declareren en andere weer niet. Met een eenduidige financiering kan er landelijk gekeken worden naar wat een wenselijke caseloadnormering is en welke kosten gedeclareerd kunnen worden door pleegouders. Caseloadnormering en reiskosten voor pleegouders zijn bij uitstek zaken die landelijk voor alle voorzieningen gelijk moeten zijn. Er komt een kader voor de financiering van de deeltijdpleegzorg: met de nieuwe Wet op de Jeugdzorg wordt dit geregeld. In het tarievenonderzoek, dat uitgevoerd wordt door Deloitte & Touche, wordt de financiering van deeltijdpleegzorg meegenomen.

Grote verschillen tussen voorzieningen worden ook zichtbaar in de voorbereidingsprogramma's, die gehanteerd worden voor deeltijdpleegouders. Deeltijdpleegzorg is een laagdrempelige vorm van pleegzorg en hierbij past een al even laagdrempelige vorm van voorbereiden, met programma's 'op maat'. Dit betekent niet alleen kijken naar de intensiteit van voorbereiden (één, twee, vier of zeven dagdelen) maar ook naar het moment van de voorbereiding (avond of zaterdag).

Wanneer voorzieningen pleegouders 'op maat' willen voorbereiden dan zullen ze hun voorbereidingsprogramma's moeten wijzigen. Zo is de Voorziening voor Pleegzorg in Drenthe bijvoorbeeld gestart met een eenmalig programma voor deeltijdpleegouders op zaterdag. Je vraagt veel van deeltijdpleegouders wanneer je ze een programma laat volgen van zeven avonden. Een aantal voorzieningen motiveert deze keuze met dat veel deeltijdpleegouders zouden doorstroomen naar andere vormen van pleegzorg. De vraag is om welke aantallen dit gaat; er zijn geen cijfers over

bekend. Het is aannemelijk dat een kleine groep pleegouders doorstroomt naar andere vormen van pleegzorg, maar dit zijn pleegouders die inmiddels ervaring op hebben gedaan in de pleegzorg en bekend zijn bij de voorziening. Deze groep zou gevraagd kunnen worden naar hun wensen ten aanzien van het volgen van een ander programma (zoals er velen zijn in de pleegzorg). Ook ten aanzien van de groep deeltijdpleegouders die doorstroomt naar andere vormen van pleegzorg zou meer maatwerk geleverd kunnen worden. Ook ten aanzien van de groep deeltijdpleegouders die doorstroomt naar andere vormen van pleegzorg zou meer maatwerk geleverd kunnen worden. Als het inderdaad zo is dat veel deeltijdpleegouders doorstroomen, dan is het interessant om deze groep te onderzoeken. Wat beweegt deze groep deeltijdpleegouders om uiteindelijk voor een andere vorm van pleegzorg te kiezen?

Ook het traject na de voorbereidingsprogramma's verdient de nodige aandacht. Het mag niet zo zijn dat men pleegouders uitgebreid voorbereidt op deeltijdpleegzorg, en ze vervolgens niet of nauwelijks begeleidt. Wanneer de voorzieningen van mening zijn dat deeltijdpleegzorg een volwaardige en volwassen pleegzorgvariant is, zullen ze ook de ondersteuning aan pleegouders als zodanig vorm moeten geven.

De verwachting is dat deeltijdpleegzorg steeds meer zal gaan toenemen de komende jaren; er is echter geen duidelijk zicht op de daadwerkelijke behoefte. Om meer inzicht te verkrijgen in de wensen en behoeften van klanten (ouders, Bureaus Jeugdzorg en het overig zorgaanbod) ten aanzien van deeltijdpleegzorg, is er een onderzoek gestart. Het is waarschijnlijk dat de behoefte aan deeltijdpleegzorg niet naadloos aansluit op de huidige vormen. Echter, voordat er nieuwe varianten ontwikkeld gaan worden zullen de voorzieningen samen met hun subsidiegevers zorg moeten dragen voor de vormen van weekendpleegzorg die er momenteel zijn: dag-, weekend- en vakantiepleegzorg.

BIJLAGE

1. GRONINGEN

De module deeltijdplaatsing is bij de Voorziening voor Pleegzorg Groningen beschreven vanuit de situatie dat de jeugdige woonachtig is bij zijn ouders. Voor jeugdigen die in een pleeggezin of in een residentiële voorziening wonen, bestaat de mogelijkheid om in deeltijd in een pleeggezin te verblijven; dit heeft een ander karakter. De deeltijdplaatsing is als module nog in ontwikkeling en deze vormen zullen nog verder ontwikkeld en beschreven worden. Op dit moment biedt de Voorziening voor Pleegzorg Groningen alleen weekendpleegzorg als deeltijdvariant aan.

Indicaties voor weekendpleegzorg zijn:

- De ouders vragen ter ontlasting tijdelijk om een gedeeltelijk vervangende stabiele opvoedings-situatie, om opvoeding en verzorging in een pleeggezin.
- De jeugdige vraagt om opvoeding en verzorging, passend bij de ontwikkelingsfase van de jeugdige.
- De jeugdige vraagt om een opvoedings situatie, waarin afstemming plaatsvindt tussen het pleeggezin en zijn oorspronkelijke milieu.

Frequentie begeleiding en intensiteit

De frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de begeleidingsbehoefte van de pleegouders. Met de pleegouders worden begeleidingsbezoeken en telefonische contacten afgewisseld. De pleegzorgbegeleiders bieden aan pleegouders informatie over regelgeving, hebben (indien gewenst) begeleidingsgesprekken met de jeugdige zelf en hebben (indien gewenst) gezinsgesprekken met het pleeggezin en het pleegkind.

Capaciteit

De Voorziening voor Pleegzorg in Groningen heeft een capaciteit van 25 weekendplaatsingen.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders.

Alle aspirant-pleegouders in Groningen volgen een speciaal aangepast TOP-programma. Dit programma wordt in Groningen gebruikt als hét voorbereidingsprogramma voor alle vormen van pleegzorg, dus niet alleen voor deeltijdpleegouders. Dit aangepaste TOP-programma bestaat uit vier bijeenkomsten en twee individuele gesprekken. Deeltijdpleegouders ontvang

en de reguliere vergoedingen¹ en krijgen voor een weekendplaatsing twee dagen vergoed.

0 t/m 8 jaar	€ 13,77
9 t/m 11 jaar	€ 13,90
12 t/m 15 jaar	€ 15,20
16 t/m 17 jaar	€ 16,86
18 t/m 20 jaar	€ 17,03

Weging caseload

Een weekendplaatsing telt net zo zwaar als een reguliere plaatsing.

Aanmeldingen en plaatsingen

In 2002 kreeg de Voorziening voor Pleegzorg in Groningen 47 aanvragen voor weekendpleegzorg. Er zijn 42 plaatsingen gerealiseerd.

2. FRIESLAND

De Voorziening voor Pleegzorg in Friesland heeft twee vormen van deeltijdpleegzorg: weekend- en vakantiepleegzorg. De module deeltijdpleegzorg is niet beschreven.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

Meestal wordt de begeleiding afgestemd op de behoefte van pleegouders. De begeleiding is echter wel minder intensief dan bij andere vormen van pleegzorg. Vaak zijn de kennismakingsperiode en de afsluiting van een plaatsing het meest intensief.

Capaciteit

Er is geen aparte capaciteit voor deeltijdpleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

De Voorziening voor Pleegzorg Friesland heeft tijdens de werving speciale aandacht voor weekend- en vakantiepleegzorg. In regionale kranten wordt bijvoorbeeld geadverteerd.

Nadat ze een informatieavond hebben bijgewoond, kunnen aspirant-pleegouders deelnemen aan een speciaal programma voor weekend-vakantiepleegzorg. Dit programma is een verkorte versie van het zeven STAP-programma. Weekend- en vakantiepleegouders ontvangen een vergoeding. De hoogte van deze vergoeding is niet bekend.

¹ Overall in de tekst waar 'reguliere vergoeding' staat vermeld worden onderstaande bedragen bedoeld

Weging caseload

Een weekend-vakantieplaatsing telt als een halve casus op de caseload.

Aanmeldingen plaatsingen

De Voorziening voor Pleegzorg in Friesland had 36 aanvragen voor weekend- en vakantiepleegzorg in 2002. Er zijn vier plaatsingen gerealiseerd in 2002.

3. DRENTHE

De VVP Drenthe kent drie hoofdvarianten van weekendpleegzorg:

- plaatsingen vanuit het ouderlijk milieu;
- plaatsingen vanuit de 24-uurs pleegzorg;
- plaatsingen vanuit de residentiële zorg.

De weekendpleegzorg wordt altijd in combinatie met andere vormen van hulpverlening ingezet. Bij plaatsingen van jeugdigen die door hun ouders worden opgevoed, wordt pleegzorg gecombineerd met intensieve hulp aan ouders om de balans tussen draagkracht en draaglast zodanig te herstellen dat ze de opvoeding weer geheel in eigen hand kunnen nemen. Bij plaatsingen vanuit een pleeggezin wordt de weekendpleegzorg gecombineerd met intensieve hulp aan het pleeggezin om de opvoeding weer zonder deze hulp te realiseren.

Plaatsingen vanuit een residentiële voorziening vinden altijd in het behandelingsperspectief van deze voorziening plaats. Daarom kan weekendpleegzorg beschouwd worden als module in een zorgprogramma.

Bij een weekendplaatsing vanuit een pleeggezin is het doel om middels deze vorm van hulpverlening de pleegouders in staat te stellen om de opvoeding van de jeugdige zelf te blijven uitvoeren. De weekendpleegzorg is vaak een tijdelijke vorm van hulpverlening. Aan de weekendpleegzorg worden meestal geen behandeldoelen gekoppeld. Bijna altijd is het een inzet van middelen om de pleegzorgplaatsing te continueren.

Bij de plaatsing vanuit een residentiële setting is het doel van de plaatsing gekoppeld aan het behandelingsdoel van de jeugdige binnen de residentiële setting. De residentiële opname is vaak van tijdelijke duur en daarom ook de daaraan gekoppelde weekendpleegzorg.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

De aanmelding voor weekendpleegzorg gebeurt door erkende plaatsende instanties. Zorgtoewijzing vindt plaats op basis van een diagnose van de problemen bij de jeugdige en een beschrijving van het voorgenomen hulpverleningsproces. Op basis van het hulpverleningsplan van de plaatser en de daaruit voortvloeiende indicatiestelling maakt de VVP een eigen pleeg-

zorgplan. In dit pleegzorgplan worden de voorgenomen hulpverlening en de daarmee samenhangende werkdoelen voor de korte en lange termijn beschreven. Halfjaarlijks vindt er een evaluatie van de weekendpleegzorgplaatsing plaats.

Belangrijk bij de weekendpleegzorg is de afstemming tussen de opvoedingsmilieus. De pleegzorgwerker begeleidt het weekendpleeggezin in de opvang en verzorging van het pleegkind. Daartoe heeft de pleegzorgwerker regelmatig contact met de plaatser van het pleegkind, die (intensieve) hulp biedt aan het ouderlijk gezin.

De ervaringen van de pleegouders in de opvoeding van de jeugdige vormen een belangrijke informatiebron voor de hulpverlening aan de ouders.

De hulpverlening aan de ouders wordt door een ambulante instelling geboden. De organisatie van de weekendpleegzorg en de ondersteuning van de weekendpleeggezinnen is een verantwoordelijkheid van de VVP.

De pleegzorgwerker bezoekt het pleeggezin één keer per drie maanden. Na ieder weekend is er telefonisch contact met het pleeggezin. Daarnaast heeft de begeleider overleg met de plaatser en -afhankelijk van de variant- met de groepsleider/mentor, de ouders of de 24-uurspleegouders. Ieder half jaar is er een evaluatie. Bij de variant ouders en 24-uurspleegouders is er drie maanden na de start een evaluatie.

Capaciteit

De Voorziening voor Pleegzorg in Drenthe werkt vraaggericht, niet vanuit een vastgestelde capaciteit.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

De werving en voorbereiding van weekendpleeggezinnen vonden tot voor kort op dezelfde wijze plaats als de werving voor de reguliere pleegzorg. Pleegouders volgden het STAP-programma. De Voorziening in Drenthe heeft dit onlangs veranderd, omdat de tijdsinvestering voor weekend- en vakantiepleegouders te hoog was. Weekend- en vakantiepleegouders volgen nu een verkort programma van één zaterdag. In principe krijgt een pleegouder voor een weekendplaatsing twee dagen vergoed. Pleegouders ontvangen de reguliere dagvergoeding.

Weging caseload

Vier deeltijdplaatsingen zijn gelijk aan één reguliere plaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

In 2002 zijn er 22 kinderen aangemeld voor weekendpleegzorg. Er zijn dertien kinderen geplaatst.

4. OVERIJSSSEL: Trias

De Voorziening voor Pleegzorg in Overijssel heeft weekend- en vakantiepleegzorg. Deze plaatsingen worden echter niet begeleid en betaald door de Voorziening voor Pleegzorg. De plaatsende instantie is verantwoordelijk voor de begeleiding aan pleegouders. Indien een kind in een residentiële voorziening woont en naar een weekend- en/of vakantiepleeggezin gaat, wordt de plaatsing betaald door de residentiële voorziening. Indien een kind in een regulier pleeggezin woont, dan wordt de plaatsing betaald door de reguliere pleegouders. Wanneer een kind bij zijn ouders woont, betalen de ouders de deeltijdplaatsing. Er start een werkgroep met als thema deeltijdpleegzorg.

Aanmeldingen/plaatsingen

Trias had in 2002 54 aanvragen voor weekend- en vakantieplaatsingen er zijn twaalf plaatsingen gerealiseerd.

GELDERLAND

5. Voorziening voor Pleegzorg Dunamis (Gelderland Zuid)

6. GSJ-Lindhout

7. Voorziening voor Pleegzorg Pactum

In december 2000 is er een projectgroep deeltijdpleegzorg opgericht, waarin drie pleegzorgvoorzieningen in Gelderland deelnemen. De projectgroep wordt aangevuld met vertegenwoordigers van de NVP en SPD. De voorzieningen in Gelderland bestaan uit: GSJ-Lindhout, Voorziening voor Pleegzorg Pactum en de Voorziening voor Pleegzorg Dunamis.

Door de projectgroep worden drie vormen van deeltijdpleegzorg onderscheiden:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg;
- dagpleegzorg.

De visie ten aanzien van deeltijdpleegzorg is als volgt: deeltijdpleegzorg is een erkende vorm van pleegzorg. Er is sprake van deeltijdpleegzorg in die gevallen, waarin de pleegzorg niet fulltime (7x24 uur) wordt aangeboden. Aan plaatsing in een deeltijdpleegzorgsituatie gaat altijd een indicatie en zorgtoewijzing vooraf. In die gevallen waar reeds sprake is van een andere vorm van hulpverlening moet de deeltijdpleegzorg

onderdeel zijn van, of anderszins passen in het vastgestelde hulpverleningsplan.

Er zijn drie situaties waarin de doelgroep voor deeltijdpleegzorg zich bevindt en van waaruit deeltijdpleegzorg kan worden aangeboden.

- **Thuisituatie:** als extra ondersteuning ten aanzien van het reguliere opvoedingsproces, en als extra aanvulling op andere hulpverleningssituaties, zoals ambulante hulpverlening en daghulp. Deeltijdplaatsing in een pleeggezin kan de moeilijke situatie tijdelijk ontlasten en de jeugdigen ervaringen laten opdoen die relevant zijn om goed te kunnen functioneren in het gezin van herkomst.
- **De pleegsituatie;** als ontlasting voor pleeggezinnen.
- **De residentiële opvang:** ook hier dient pleegzorg als ontlasting, en daarnaast als aanvulling op de residentiële hulpverlening voor de om ervaringen in een gezin op te doen en een nieuw netwerk te ontwikkelen.

Weekendpleegzorg

Weekendpleegzorg is een vorm van deeltijdpleegzorg waarbij de jeugdige minimaal één weekend per maand in een pleeggezin verblijft. Soms is hier een verblijf van enkele weken vakantie aan gekoppeld. Weekendpleegzorg heeft vaak een preventief karakter, in die zin dat mogelijk een uithuisplaatsing kan worden voorkomen, of dat ernstiger problematiek kan worden voorkomen. Weekendpleegzorg is bedoeld voor:

- jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar met opvoedings- en psychosociale problematiek. Voor 18-plussers bestaat de mogelijkheid van verlenging met een half jaar;
- jeugdigen die af en toe een tijdelijke opvang nodig hebben omdat de thuisituatie onvoldoende opvoedingsondersteuning biedt;
- jeugdigen die problemen hebben in de reguliere opvang (pleeggezin, residentieel);
- jeugdigen die psychosociale opvang behoeven;
- hun biologische ouders;
- hun pleegouders.

Indicaties voor weekendpleegzorg:

- de jeugdige en het (pleeg-)gezin vragen om hulp om (verdere) problemen in het gezin, die zouden kunnen leiden tot uithuisplaatsing of zwaardere vormen van hulp, te voorkomen;
- de jeugdige die in een residentie verblijft, vraagt om een positievere ervaring met het wonen in een gezinssituatie;
- het garanderen van de continuïteit in opvoeding en verzorging.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij weekendpleegzorg

Ten aanzien van de begeleiding is er één keer per twee maanden contact (minimaal één begeleidingsgesprek) en zondig vaker als de jeugdige en pleegouders hierom vragen. Er wordt een pleegzorgplan geschreven. Elk half jaar vindt naar de plaatsende instantie een schriftelijke rapportage over de begeleiding plaats.

Capaciteit voor weekendpleegzorg

GSJ-Lindhout heeft geen aparte capaciteit voor weekendpleegzorg. Dunamis: heeft feitelijk geen capaciteitsruimte voor weekendpleegzorg, maar heeft wel meerdere weekendplaatsingen waarvoor zowel materiële en immateriële ondersteuning geboden wordt. Pactum heeft een totale capaciteit voor deeltijdpleegzorg (dus voor alle varianten) van tien plaatsen.

Werving voorbereiding en vergoeding pleegouders

GSJ-Lindhout: geen informatie over bekend.

Dunamis: er is geen specifiek voorbereidingsprogramma voor deeltijdpleegzorg, aspirant-deeltijdpleegouders doen mee aan het STAP-programma. Pactum heeft geen speciale voorbereidingscursus voor aspirant-deeltijdpleegouders. De aspirant deeltijdpleegouders volgen het zeven STAP-programma. De pleegouders ontvangen een pleegvergoeding conform de dagprijs van de voltijdpleegzorg. Reiskosten voor het halen en brengen van de jeugdige worden vergoed (indien van toepassing).

Weging caseload

GSJ-Lindhout: een medewerker wordt contactpersoon voor een weekendpleeggezin; dit telt niet mee op de caseload. De plaatsende instantie, of anders de mentor van een pleegkind in een residentiële instelling, wordt gevraagd het pleeggezin te begeleiden. Dunamis: er is geen normering voor weekendpleegzorg en het telt niet mee op de caseload van een pleegzorgwerker. In de praktijk wordt er gekeken in hoeverre er rekening kan worden gehouden met de zwaarte van een weekendplaatsing; soms is dit minder zwaar en soms zwaarder dan een reguliere plaatsing. Bij Pactum zijn vijf weekendplaatsingen ongeveer gelijk aan één reguliere plaatsing.

Aanmeldingen plaatsingen

GSJ-Lindhout: in 2001 werden er in totaal 51 kinderen aangemeld voor weekend- en vakantiepleegzorg. In 2002 werden 48 kinderen aangemeld, waarvan 24 plaatsingen zijn gerealiseerd. In totaal lopen er 55 weekendplaatsingen.

Dunamis: Over 2002 zijn er 44 meldingen, waarvan er 21 plaatsen zijn gerealiseerd. Van de 44 meldingen waren er 14 afkomstig van de SPD-Gelderse-Poort.

Een aantal van deze aanvragen is uitgemond in een plaatsing die niet door Dunamis, maar door de afdeling pleegzorg van de SPD is opgenomen.

Pactum had over 2002 35 meldingen weekend en vakantiepleegzorg. Er zijn zeventien plaatsingen gerealiseerd.

Vakantiepleegzorg

Vakantiepleegzorg is een vorm van deeltijdpleegzorg waarbij de jeugdige gedurende de vakantieperiodes in een pleeggezin verblijft. Vaak vormt deze vorm van pleegzorg een combinatie met weekendpleegzorg. Vakantiepleegzorg heeft enerzijds tot doel de jeugdige een zo gewoon mogelijke vakantie te bezorgen, anderzijds het voorkomen van problemen op de reguliere woonplek. Ook voor vakantiepleegzorg heeft de projectgroep een aantal aspecten specifiek omschreven. De duur van de vakantieplaatsing kan van tevoren worden vastgesteld. De jeugdige verblijft minimaal één vakantie in het pleeggezin en maximaal alle vakanties. De jeugdige verblijft maximaal vier weken aaneensluitend in het pleeggezin.

De doelgroep is omschreven als bij weekendpleegzorg, met de volgende aanvulling:

- jeugdigen die gedurende de vakantieperiodes opvang nodig hebben buiten hun reguliere woonplek, omdat de situatie onvoldoende continuïteit en veiligheid in de opvoeding biedt.

De indicaties voor vakantiepleegzorg zijn dezelfde als voor weekendpleegzorg.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij vakantiepleegzorg

De frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de benodigde ondersteuning en is vastgelegd in het pleegzorgbegeleidingsplan. Er vindt elk half jaar een evaluatie plaats. Uitgangspunt is minimaal één begeleidingsgesprek per twee maanden.

Capaciteit voor vakantiepleegzorg

GSJ-Lindhout heeft geen aparte capaciteit voor vakantiepleegzorg.

Dunamis: (er is geen goede capaciteit voor vakantiepleegzorg.) Er zijn weinig aanvragen voor vakantiepleegzorg. De vragen naar vakantiepleegzorg blijken verkapte crisisplaatsingen te zijn geweest of overbruggingen van vakantieperiodes van andere opvoedingssituaties. Deze plaatsingen zijn ook gehonoreerd als reguliere kortdurende plaatsingen.

Pactum: geen aparte capaciteit voor vakantiepleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

De vergoeding voor vakantiepleegzorg is hetzelfde als voor weekendpleegzorg.

Weging caseload

Geen aparte weging bij alle drie de voorzieningen voor wat betreft vakantiepleegzorg.

Aanmeldingen/plaatsingen

Zie weekendpleegzorg. Er zijn geen aparte vermeldingen van het aantal vakantieplaatsingen.

Dagpleegzorg

Dagpleegzorg is een vorm van deeltijdpleegzorg waarbij de jeugdige gedurende een vooraf vastgesteld aantal uren per dag in een pleeggezin verblijft gedurende maximaal vijf dagen per week (maandag tot en met vrijdag). Door een combinatie van het aanbod van een gedeeltelijke vervangende opvoedingssituatie en hulp aan/coaching van ouders wordt getracht de opvoedingssituatie thuis weer te herstellen.

De doelgroepen voor dagpleegzorg zijn:

- jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar met opvoedings- en psychosociale problematiek. Voor 18-plussers bestaat de mogelijkheid van verlenging met een half jaar;
- jeugdigen die een deel van de dag opvang nodig hebben omdat de thuissituatie onvoldoende opvoedingsondersteuning biedt;
- jeugdigen die problemen hebben met hun functioneren in de gezinssituatie;
- jeugdigen die tijdelijk psychosociale opvang behoeven;
- hun biologische ouders;
- hun dagpleegouders.

Indicaties voor dagpleegzorg:

- de opvoedingssituatie bij de ouders is niet voldoende;
- de jeugdige -en het gezin- vragen om hulp om (verdere) problemen in het gezin, die zouden kunnen leiden tot uithuisplaatsing of zwaardere vormen van hulp, te voorkomen;
- de bereidheid van ouders om mee te werken aan de verbetering van de opvoedingssituatie is voorwaarde voor het realiseren van deze vorm van hulpverlening;
- overbelaste pleeggezinnen.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding van dagpleegzorg

Er is minimaal één keer per twee maanden contact, zonodig vaker, indien de jeugdige en/of pleegouders hierom vragen. De begeleidingsgesprekken gebeuren op basis van het pleegzorgbegeleidingsplan. De ouders en de jeugdige worden ondersteund volgens afspraak in het hulpverleningsplan en het pleegzorgplan. Er is specifieke aandacht voor ondersteuning van de gezinssituatie. Elk half jaar vindt er een evaluatie plaats.

Capaciteit voor dagpleegzorg

Dunamis: heeft geen aparte capaciteit voor dagpleegzorg.

Pactum heeft geen aparte capaciteit voor dagpleegzorg.

GSJ-Lindenhout heeft geen dagpleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Pleegouders ontvangen een onkostenvergoeding conform de dagprijs van de voltijdpleegzorg. Er wordt specifiek gelet op de reisafstand/ reiskosten die samenhangen met het halen en brengen van de pleegkinderen. In verband met de intensiteit en de grote betrokkenheid van alle partijen is het gewenst dat de afstand tussen het gezin van herkomst en het pleeggezin beperkt is (max 8-10 km).

Weging caseload

Dunamis: de gerealiseerde plaatsingen zijn op de caseload genormeerd als een reguliere plaatsing.

Aanmeldingen en plaatsingen

GSJ-Lindenhout heeft geen dagpleegzorg.

Dunamis: de afgelopen twee jaar is er vijf keer een aanvraag geweest voor deze vorm van pleegzorg. Tot nu toe zijn er twee dagpleegzorgplaatsen gerealiseerd. Pactum had in 2002 vijf aanvragen voor dagpleegzorg, waarvan er twee gerealiseerd zijn.

8. FLEVOLAND

De voorziening voor pleegzorg in Flevoland kent drie vormen van deeltijdpleegzorg:

- dagpleegzorg;
- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg.

Dagpleegzorg

Dagpleegzorg is bedoeld voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar die- eventueel ter observatie of behandeling- gedurende drie tot vijf dagen per week (maandag tot en met vrijdag) in een pleeggezin verblijven. Dit ter ondersteuning van de ouders bij de opvoeding, om escalatie van problemen en een mogelijke uithuisplaatsing te voorkomen. Van tevoren wordt vastgesteld hoeveel uren per dag een kind in een pleeggezin verblijft.

Er bestaan twee varianten van dagpleegzorg:

- de behandelvariant; plaatsing duurt zes tot twaalf maanden
- de verblijfsvariant; deze duurt (maximaal) twee jaar. Zonodig is verlenging van het verblijf mogelijk.

Flevoland heeft de indicatiecriteria voor dagpleegzorg als volgt omschreven:

Dagpleegzorg is bedoeld voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar:

- van wie de ontwikkeling door problemen in de opvoedingssituatie bedreigd wordt;
- die voor een deel van de dag begeleiding, opvoeding en verzorging nodig hebben;
- bij wie lichtere hulp niet volstaat;
- in wiens gezinssituatie hulp nodig is om een uithuisplaatsing of de noodzaak tot zwaardere vormen van hulpverlening te voorkomen.
- wiens ouders bereid zijn en schriftelijk toestemmen om mee te werken aan de verbetering van de opvoedingssituatie;
- wiens ouders de pleegouders accepteren, bereid zijn samen te werken en de veiligheid van hun kind niet in gevaar brengen. Bij een vrijwillige plaatsing is de toestemming van de ouders voor plaatsing een voorwaarde.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij dagpleegzorg

Er is sprake van een uitgebreide kennismakingsperiode voorafgaande aan de plaatsing.

De pleegzorgwerker overlegt eens in de twee weken met de ouders en één keer in de drie weken met de pleegouders. Na een half jaar is dit één keer in de drie weken respectievelijk één keer per maand. De pleegzorgwerker overlegt één keer in de twee weken met beide partijen samen. Het contact tussen ouders en pleegouders vindt in eerste instantie plaats onder begeleiding van de pleegzorgwerker (niet bij halen en brengen).

De pleegzorgwerker heeft één keer in de twee weken contact met de jeugdige. Na een half jaar is dit één keer per drie weken. De frequentie is afhankelijk van leeftijd en de benodigde ondersteuning.

De casemanager overlegt één keer per maand met de betrokken partijen, tenzij een andere frequentie nodig of gewenst is.

De begeleidingsgesprekken met de ouders vinden bij de ouders thuis plaats. De begeleidingsgesprekken met de pleegouders en het contact met de jeugdige vinden bij het pleeggezin plaats.

De plaatsing bestaat uit een:

- startfase (0-12 weken);
- realisatiefase (12-26 weken);
- continuïteitsfase (26-52 weken).

In de startfase maakt de pleegzorgwerker een begeleidingsplan voor de ouders, pleegouders en de jeugdige. Na een half jaar maakt hij op grond van de ontwik-

keling van het pleegkind een begeleidingsplan met daarin de werkdoelen voor de komende periode. De werkdoelen worden elk half jaar geëvalueerd en bijgesteld. De pleegzorgwerker maakt ook ieder half jaar een plan voor de begeleiding van de pleegouders.

Na afloop van de plaatsing is er een eindevaluatie. De pleegzorgwerker schrijft een eindverslag over de hulpverlening aan de jeugdige en over de begeleiding aan het pleeggezin.

Capaciteit voor dagpleegzorg

Er zijn tien plaatsen dagpleegzorg in de provincie Flevoland. Zij zijn in januari 2003 gestart met dagpleegzorg. Er is een mogelijkheid tot doorgroei naar zestien tot twintig plaatsen.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Dagpleegzorgouders komen voort uit het bestand van reguliere pleegouders. Zij krijgen een aanvullende voorbereiding door middel van intervisie-avonden. De bedoeling is om in de toekomst kindgericht te gaan werven; de voorziening zoekt een pleeggezin in de buurt van het kind. Nieuwe dagpleegzorgouders krijgen een voorbereidingscursus, die specifiek ontwikkeld is voor dagpleegzorg. Vervolgens komen er intervisieavonden om gezinnen te begeleiden en ze van elkaar te laten leren.

Vergoedingen per dag (per 1-1-03)

0-8 jaar	€ 6,82
9-12 jaar	€ 6,89
12-15 jaar	€ 7,53
16-17 jaar	€ 8,35
18-20 jaar	€ 8,43

Dagpleegzorgouders kunnen voor extra kosten tot 35 euro declareren. Dit gebeurt altijd in overleg met de pleegzorgwerker.

Weging caseload

Momenteel weegt een dagpleegzorgplaatsing twee keer een basisplaats. Men verwacht dat dit in de toekomst iets hoger zal liggen: tweeënhalve keer één basisplaats.

Aanmeldingen/plaatsingen

Ten tijde van dit schrijven was de dagpleegzorg nog maar net gestart; er waren twee meldingen.

Weekendpleegzorg

Weekendpleegzorg is bedoeld voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar. Zij verblijven één of enkele weekenden per maand in een pleeggezin ter ondersteuning van de (pleeg-)ouders of verzorgers bij de opvoeding, om escalatie van problemen te voorkomen.

De indicatie-criteria voor weekendpleegzorg zijn als volgt omschreven:

De hulp is voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar,

- die begeleiding, opvoeding en verzorging nodig hebben;
- die moeten oefenen in (andere) gezinssituaties;
- die hun netwerk moeten uitbreiden;
- bij wie de (pleeg-) gezinssituatie ontlast moet worden;
- wiens (pleeg-) ouders ondersteuning nodig hebben;
- wiens (pleeg-) ouders of verzorgers bereid zijn om de opvoedingsverantwoordelijkheid te delen en de pleegouders te accepteren. Bovendien moeten de (pleeg-) ouders bereid zijn samen te werken en mogen zij de veiligheid van hun kind niet in gevaar brengen. Bij een vrijwillige plaatsing is de toestemming van de ouders voor plaatsing een voorwaarde.

De jeugdige verblijft één tot twee weekenden per maand in het pleeggezin. Elk half jaar is er een herindicatie. Weekendpleegzorg is voor onbepaalde tijd, tenzij dit bij de aanmelding anders is geformuleerd.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij weekendpleegzorg

Er is sprake van een uitgebreide kennismakingsperiode. De pleegzorgwerker heeft minimaal één begeleidingsgesprek per maand met de pleegouders. De frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de benodigde ondersteuning. Na elk weekendbezoek hebben pleegouders en pleegzorgwerker telefonisch overleg. Zonodig heeft de pleegzorgwerker contact (telefonisch of op afspraak) met de casemanager, de ouders of de betrokken instanties over het weekendbezoek.

De pleegzorgwerker biedt begeleiding aan de pleegouders en het pleegkind bij het pleeggezin thuis. Er zijn ook mogelijkheden, indien nodig, om op school met andere hulpverleningsinstanties gesprekken te voeren.

Tijdens de plaatsing begeleidt de pleegzorgwerker het pleeggezin en het pleegkind. Bij plaatsingen vanuit een residentiële setting voert hij ook gesprekken met pedagogisch medewerkers. De pleegzorgwerker maakt een begeleidingsplan met daarin de werkdoelen en de afspraken voor de komende periode. De werkdoelen worden elk half jaar aan de hand van het begeleidingsplan geëvalueerd. De pleegzorgwerker zorgt voor uitvoering van de gemaakte afspraken voor de hulpverlening aan jeugdigen en ouders.

Bij beëindiging van de plaatsing maakt de pleegzorgwerker een eindverslag van het verloop van de plaat-

sing voor de jeugdige en een eindverslag van de begeleiding van de pleegouders. De pleegzorgwerker biedt nazorg aan het pleeggezin.

Capaciteit voor weekendpleegzorg

Er is geen capaciteit omschreven.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Bij voorkeur worden weekendpleegouders voorbereid middels een korte cursus van vier bijeenkomsten, die specifiek bedoeld is voor deze doelgroep. Indien er niet genoeg deelnemers zijn volgen de weekendpleegouders de STAP-bijeenkomsten (zeven avonden).

De vergoeding verloopt als volgt: de dag van komst van het pleegkind en de dag van zijn vertrek tellen als één dag. De andere dag wordt volledig betaald. Pleegouders ontvangen de dagvergoeding (zie dagpleegzorg) conform leeftijd van het pleegkind.

Weging caseload

De weekendpleegzorg telt als een halve plaatsing op de caseload.

Aanmeldingen/plaatsingen

Momenteel lopen er tien plaatsingen weekendpleegzorg. Er staan twee aanvragen op de wachtlijst.

Vakantiepleegzorg

Vakantiepleegzorg is bedoeld voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar. Zij verblijven, eventueel ter observatie, maximaal twee weken (24 uur per dag) in een pleeggezin ter ondersteuning van de (pleeg-) ouders of verzorgers bij de opvoeding, om escalatie van problemen te voorkomen. Het gaat om (pleeg-) gezinnen met één of meer kinderen met opvoedingsproblemen of psychosociale problemen, die tijdens de vakantieperioden opvang nodig hebben buiten hun reguliere woonplek en dit niet binnen hun eigen netwerk kunnen realiseren.

De indicatiecriteria voor vakantiepleegzorg zijn:

De hulp is voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar,

- zonder psychiatrische problemen, gedragsproblemen, verslaving, lichamelijke of verstandelijke beperkingen;
- zonder ouders met psychiatrische problemen;
- die tijdelijk begeleiding in een (ander) pleeggezin nodig hebben;
- die een gezellige en ontspannen vakantie in een overzichtelijke, gestructureerde gezinssituatie kunnen gebruiken;
- die moeten oefenen in (andere) gezinssituaties;
- die terug kunnen keren naar hun vorige opvoedingsplek;

- bij wie de (pleeg-) gezinssituatie ontlast moet worden;
- van wie de (pleeg-) ouders ondersteuning nodig hebben;
- van wie van de (pleeg-) ouders of verzorgers bereid zijn om de opvoedingsverantwoordelijkheid te delen en de pleegouders accepteren. Bovendien moeten de (pleeg-) ouders bereid zijn samen te werken en mogen zij de veiligheid van hun kind niet in gevaar brengen. Bij een vrijwillige plaatsing is de toestemming van de ouders voor plaatsing een voorwaarde.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij vakantiepleegzorg

De duur van de vakantiepleegzorg wordt vooraf afgesproken. Het gaat maximaal om twee weken. De pleegzorgwerker heeft minimaal één keer per week contact met het vakantiepleeggezin ter ondersteuning en advisering. De frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de problematiek en de duur van de plaatsing.

Tijdens de plaatsing begeleidt de pleegzorgwerker het pleeggezin en het pleegkind. Hij maakt afspraken over de invulling van de begeleiding tijdens de vakantieplaatsing.

Bij beëindiging van de plaatsing maakt de pleegzorgwerker een eindverslag van het verloop van de plaatsing voor de jeugdige en een eindverslag van de begeleiding van de pleegouders.

Capaciteit voor vakantiepleegzorg

Er is geen vastgestelde capaciteit omschreven. Gemiddeld krijgt de voorziening in Flevoland vijf aanvragen in de vakantieperiode.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Vakantiepleegouders volgen als het mogelijk is vier bijeenkomsten. Indien er onvoldoende deelnemers zijn, bezoeken zij de STAP-bijeenkomsten.

De vergoeding is hetzelfde als bij de weekendpleegzorg: de dag van aankomst en vertrek tellen als één dag.

9. UTRECHT: De Rading

Utrecht kent twee vormen van deeltijdpleegzorg:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg.

Weekendpleegzorg is de grootste vorm van deeltijdpleegzorg bij de Rading.

Het gaat hierbij om:

- kinderen die thuis wonen en waar weekendpleegzorg preventief wordt ingezet;
- kinderen die in een pleeggezin wonen en waar weekendpleegzorg ingezet wordt ter ontlasting van de reguliere-pleegouders, en
- kinderen die in een residentiële instelling verblijven waar weekendpleegzorg ter voorkoming van hospitalisering wordt ingezet.

Vakantiepleegzorg heeft De Rading nauwelijks. Indien daar sprake van is, gebeurt het meestal via de crisisopvang.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

Sinds januari 2002 is er vóór de plaatsing (het moment dat het pleegzorgcontract getekend wordt) een intensief contact met de ouder(s) van het deeltijdpleegkind en aspirant-pleegouders. Ouders, plaatser en bemiddelaar hebben een bemiddelingsgesprek bij voorkeur op het kantoor van de pleegzorg. In dit gesprek vindt de kennismaking plaats tussen de ouder(s), bemiddelaar en plaatser en komt de bemiddelingsprocedure aan de orde. De ouders en/of het kind 12+ kunnen een profiel schetsen van het deeltijdgezin. De bemiddelaar zoekt vervolgens een pleeggezin dat voldoet aan het gewenste profiel van de ouders en het kind. Het aspirant-pleeggezin wordt benaderd en ontvangt informatie over het kind en zijn ouders. Indien aspirant-pleegouders akkoord gaan met de plaatsing, schrijft de bemiddelaar een zogenoemd 'koppelingsvoorstel'. Indien het pleegzorgteam akkoord gaat met de koppeling kan de kennismakingsfase starten. De kennismakingsfase start met een gesprek tussen plaatser, ouders, kind 12+, deeltijdpleegouders, bemiddelaar en pleegzorgwerker. Tijdens de kennismakingsperiode heeft het kind en zijn ouders contact met het aspirant-deeltijdpleeggezin (kind komt af en toe op bezoek in het pleeggezin). De duur van de kennismakingsperiode is afhankelijk van de behoefte van het kind. Na de kennismakingsperiode komen alle betrokkenen weer bij elkaar. Er wordt een besluit genomen over plaatsen of niet plaatsen. Indien besloten wordt om te plaatsen worden ook alle formaliteiten afgehandeld. De contactfrequentie van de deeltijdpleegzorg varieert en is afhankelijk van de frequentie van de contacten tussen pleegkind en pleeggezin. Er zijn opnames waarbij het kind één keer in de twee weken bij pleegouders is, maar ook opnames waarbij dat slechts één keer per drie maanden is. De contactfrequentie varieert derhalve tussen de één keer per drie maanden en één keer per zes maanden.

Capaciteit

De Rading heeft een capaciteit van tachtig weekendplaatsen van gemiddeld 52 dagen per jaar (een kind dat 104 dagen per jaar verblijft in een weekendpleeggezin, bezet dus twee capaciteitsplaatsen).

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

De Rading heeft geen apart team voor weekendpleegzorg. Er zijn wel twee medewerkers die uitsluitend bezig zijn met weekendpleegzorg. Zij hebben allebei een aantal uren bemiddeling (ongeveer vier uur per persoon) en voor de rest vervullen zij begeleidingstaken. De overige weekendpleeggezinnen worden verdeeld over andere begeleiders, met als uitgangspunt dat in principe iedereen weekendzaken kan doen. De wijze van voorbereiden van deeltijdpleegouders varieert, afhankelijk van het aantal pleegouders dat zich aanmeldt.

In enkele gevallen bestaat de voorbereiding alleen uit twee of drie individuele gesprekken. Soms doen pleegouders mee aan de reguliere groepsgewijze voorbereiding; weekendpleegouders krijgen immers te maken met alle facetten van de pleegzorg. Tenslotte zijn er ook weekendpleegouders die doorstromen naar andere vormen van pleegzorg. De voorbereiding bestaat uit drie inhoudelijke avonden en één zakelijke/juridische. De bijeenkomsten worden gegeven door een pleegzorgwerker en een ervaren pleegouder.

Weging caseload

De Rading werkt met een gewogen caseload. Een deeltijdplaatsing wordt bij de Rading gewogen als 0,7. Bij een fulltime dienstverband heeft een pleegzorgbegeleider 26 basiszaken of 37 deeltijdplaatsingen. De meeste begeleiders hebben een gemengde caseload.

Aanmeldingen/plaatsingen

Gemiddeld heeft de Rading twee á drie plaatsen per jaar waar het dagpleegzorg betreft. Het gaat hier meestal om kinderen waarvan de ouder(s) ziek zijn. Uit de cijfers van december 2002 (de peildatum) blijkt dat één op de drie vragen voor pleegzorg, die bij het Zorgtoewijzingsorgaan binnenkomen, een weekendaanvraag blijkt te zijn. Het ZTO concludeert dat het aantal aanvragen en toewijzingen sterk stijgt (van 30 in 1999 naar 53 in 2002). De gemiddelde verblijfsduur stijgt nog sterker (van 153 dagen in 1999 naar 801 dagen in 2002). Op dit moment verblijven er 53 kinderen in een weekendpleeggezin (januari 2003).

NOORD-HOLLAND

10. ALKMAAR: De Vlotbrug

De Vlotbrug heeft twee vormen van deeltijdpleegzorg, namelijk weekend- en ondersteunende pleegzorg. De modules worden gehanteerd zoals omschreven in het *eindrappport Kwaliteit Pleegzorg*.

Capaciteit

Er is geen vastgestelde capaciteit voor deeltijdpleegzorg.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

De frequentie is afhankelijk van de intensiteit van de plaatsing. Meestal wordt er na een weekend dat een pleegkind is geweest, gebeld met het pleeggezin en één keer in de twee maanden vindt er een huisbezoek plaats.

Werving, voorbereiding en betaling pleegouders

Werving en voorbereiding gebeurt door de pleegzorgcentrale van het OC Kennemerland.

Weging caseload

Een deeltijdpleegzorgplaatsing telt net zo zwaar als een reguliere plaatsing.

Aanmeldingen en plaatsingen

In 2002 waren er zeventien meldingen voor weekendpleegzorg en twee voor ondersteunende pleegzorg. Er zijn negen weekendplaatsingen gerealiseerd en twee ondersteunende plaatsingen.

11. AMSTERDAM: SaC-Amstelstad Jeugdzorg

Amsterdam kent twee vormen van deeltijdpleegzorg: weekend- en vakantiepleegzorg.

Daarnaast wordt dagpleegzorg ontwikkeld. Wanneer vakantiepleegzorg wordt geïndiceerd, wordt bekeken of weekendpleegzorg een juiste aanvulling zou kunnen zijn, ter ondersteuning van een gezin.

Weekendpleegzorg is een vorm van pleegzorg die aanvullend is op c.q. ondersteunend is aan een andere opvoedingssituatie. Daarmee onderscheidt deze vorm van pleegzorg zich van andere vormen, waarbij er sprake is van overname (tijdelijk of voor langere tijd) van de gehele opvoedings- en verzorgingstaak van de ouder.

Opvoedingssituaties van waaruit weekendpleegzorg wordt ingezet zijn:

- Het kind woont bij de ouders thuis; weekendpleegzorg heeft een preventief karakter, is aanvullend en ondersteunend en kan de noodzaak tot het inzetten van verderstreckende vormen van hulpverlening voorkomen.
- Het kind woont thuis bij de ouders nadat een verderstreckende vorm van hulpverlening beëindigd is, bijvoorbeeld na een gezinsopname. Weekendpleegzorg dient dan ter (tijdelijke) ondersteuning van en is aanvullend op het weer zelfstandig wonen en opvoeden.

- Het kind is uithuis geplaatst; het kind woont in een pleeggezin (familie/sociaal netwerk/bestand). Het pleeggezin kan hier gezien worden als de andere opvoedingssituatie; weekendpleegzorg dient ter tijdelijke ondersteuning van en is aanvullend op het pleeggezin.
- Het kind woont in een residentiële setting; weekendpleegzorg is een onderdeel van het behandelingsperspectief, het is wenselijk dat het kind regelmatig in een gezinssituatie verkeert.
- Weekendpleegzorg kan in combinatie met andere (soms intensieve) vormen van hulpverlening - bijvoorbeeld naschoolse opvang (AFRA Boddart)- worden ingezet.

Weekendpleegzorg kan voor ouders en kinderen meerdere functies hebben: bijvoorbeeld ter ontspanning, als voorbeeldfunctie en ter verzelfstandiging.

Amsterdam is in 1998 gestart met een project weekendpleegzorg. Na afronding van het project is deze vorm van pleegzorg voortgezet in het aanbod van de voorziening. De weekendpleegzorg is nu een module in het zorgprogramma en geschiedt op indicatie en zorgtoewijzing.

De uitgangspunten zijn helder geformuleerd:

- met het kind als uitgangspunt wordt er samengewerkt tussen alle betrokken partijen;
- de ouders blijven verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van hun kind;
- de ouders zijn/worden direct betrokken bij het pleegzorgtraject;
- weekendpleegzorg is aanvullend, met respect en erkenning voor en aansluiting bij het kind en het gezin van herkomst;
- de betrokken partijen werken samen aan de opstelling van het pleegzorgplan.

Capaciteit:

Niet omschreven. Iedere regio (er zijn acht regio's) levert partiele pleegzorg.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

Afspraken en doelen worden vastgelegd in een pleegzorgplan, dat door alle betrokkenen wordt ondertekend.

Werving, voorbereiding en betaling pleegouders

De aspirant pleegouders volgen een training voor weekend- en vakantiepleegouders. De training duurt vijf avonden, is verplicht en heeft een aantal vaste onderwerpen.

Amsterdam betaalt pleegouders de dagvergoeding:

Weging caseload

Voor de pleegzorgwerker telt een weekendplaatsing net zo zwaar als een reguliere plaatsing.

Aanmeldingen plaatsingen

Het totaal aantal gerealiseerde plaatsingen voor weekend- en vakantiepleegzorg in 2002 bedroeg 73. In acht van deze gevallen vangen de weekendpleegouders het kind ook wel eens door de week op. Er is één plaatsing gerealiseerd voor dagopvang. In totaal betreft het dus 74 gerealiseerde nieuwe deeltijdplaatsingen over 2002. Dit is het totale aantal plaatsingen, dat wil zeggen dat het om meerdere plaatsingen van één kind kan gaan. Het totale aantal lopende deeltijdplaatsingen bedraagt 155. De weekendpleegzorg valt onder de aanvullende pleegzorg, waaronder ook de vakantiepleegzorg valt. De cijfers van weekendpleegzorg zijn daarom niet apart aan te geven.

Ook is er geen onderverdeling gemaakt in aanvragen vanuit ouderlijk gezin, residentiële setting of pleeggezin.

12. Kennemerland en 13. Zandbergen

De Voorziening voor Pleegzorg Kennemerland en Zandbergen zijn twee verschillende instellingen. Zij werken echter veel samen. Wat betreft de modules ten aanzien van deeltijdpleegzorg hanteren zij beiden hetzelfde model. Het aantal plaatsingen zal apart beschreven worden. De voorziening Noord-Holland kent drie vormen van deeltijdpleegzorg: weekend-, vakantie- en dagpleegzorg.

Weekend-vakantiepleegzorg

Weekend-of vakantiepleegzorg is een vorm van pleegzorg waarbij de jeugdige minimaal één weekend per maand en/of gedurende de vakantieperiodes in een pleeggezin verblijft. Deze vorm van deeltijdpleegzorg kan aangeboden worden aan jeugdigen die bij hun ouders, in een pleeggezin of in een residentiële voorziening verblijven. Weekendpleegzorg heeft vaak een preventief karakter, in die zin dat mogelijk een uithuisplaatsing kan worden voorkomen, of dat ernstiger problematiek kan worden voorkomen. Daarnaast is weekendpleegzorg ontlastend voor de (pleeg-) ouders. In die gevallen waarbij sprake is van een plaatsing vanuit een residentiële voorziening is dit alleen mogelijk indien hiervoor een indicatie in het hulpverleningsplan is vastgelegd.

Indicaties:

- Leeftijd 0 tot en met 18 jaar.
- Problematiek: opvoedings- en gedragsproblemen waardoor de jeugdige tijdelijk niet meer in de eigen gezinssituatie kan blijven.
- Hulpvragen: zoeken naar een tijdelijke opvangsituatie voor de jeugdige en het gezin.
- Woonplaats: Kennemerland.

- Overige: de jeugdige beschikt over een dagbesteding. De jeugdige verblijft voor de overige tijd bij zijn eigen ouders, een pleeggezin of een residentiële vorm van hulpverlening.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

In overleg met het pleeggezin wordt een begeleidingsfrequentie afgesproken op basis van het vastgestelde hulpverleningsplan. De pleegzorgwerker heeft contact met de personen en instanties die voor jeugdige belangrijk zijn (school, huisarts etc.). De pleegzorgwerker stelt in samenwerking met de pleegouders binnen zes weken na plaatsing een begeleidingsplan op dat is afgeleid van het hulpverleningsplan. Na beëindiging vindt er een eindevaluatie plaats.

Capaciteit

Er is geen aparte capaciteit voor weekendpleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders.

Pleegouders ontvangen de reguliere dagvergoeding. Een weekend wordt gerekend als twee dagen. De weekend-pleegouders volgen de voorbereidings- en selectieprocedure die alle aspirant-deeltijdpleegouders volgen (TOP-programma).

Weging caseload

Een deeltijdplaatsing telt net zo zwaar als een reguliere pleegzorgplaatsing.

Aanmeldingen en plaatsingen

Op dit moment heeft de voorziening Kennemerland (Noord-Holland) dertien weekendplaatsingen en twee deeltijdplaatsingen. Gedurende de vakanties in 2002 zijn er acht kinderen bemiddeld.

Zandbergen heeft op dit moment elf weekendplaatsingen.

ZUID-HOLLAND

14. DEN HAAG: Jeugdformaat

De VVP Den Haag kent een aantal varianten met betrekking tot deeltijdpleegzorg:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg;
- dagpleegzorg.

Deeltijdpleegzorg vindt plaats:

- a. vanuit het ouderlijk gezin;
- b. vanuit een pleeggezin;
- c. vanuit een tehuis.

Bij variant a. (vanuit het ouderlijk gezin) wordt beoogd om, naast de inzet van ambulante hulpverlening aan het gezin, met behulp van deeltijdpleegzorg het kind te ondersteunen en de verstoorde opvoedingssituatie te ontlasten.

Variant b. (vanuit een pleeggezin) kan ingezet worden om de pleeggezinplaatsing te ontlasten.

Bij variant c. (vanuit een tehuis) wordt het kind in het kader van de hulp die vanuit het tehuis geboden wordt, een regelmatig contact met een weekendpleeggezin geboden.

In 1996 is de VVP Den Haag met weekendpleegzorg gestart. Bij de start is er aandacht besteed aan enerzijds de methodische aspecten (invulling hulp, hulpverleningsplanning, rapportage, inhoud van de begeleiding) en anderzijds aan de subsidiegerelateerde aspecten zoals vergoeding voor weekendpleegouders en caseloadweging. Met name sinds 1999, het jaar waarin door de subsidiegever nieuw beleid ten aanzien van weekendpleegzorg mogelijk werd gemaakt, heeft de voorziening hier meer invulling aan kunnen geven.

Doelen waaraan door middel van deeltijdpleegzorg gewerkt kunnen worden zijn:

- het vergroten van de leefwereld van een kind, bijv. in een gezinssituatie met bepaalde kenmerken;
- het ontlasten van de dagelijkse opvoeders/omgeving van het kind;
- ondersteuning van de dagelijkse opvoeder door de deeltijdpleegouder;
- het doorbreken van een vicieuze cirkel in het contact tussen kind en diens (pleeg)ouders;
- individuele aandacht voor het kind;
- contact onderhouden met familie dan wel met een voormalig pleeggezin;
- aan de gerelateerde doelen van de (psychische) problematiek van het kind of diens ouders.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

In 2000 is de intensiteit van de begeleiding aangepast aan de nieuwe subsidiesystematiek. Dit betekent dat er meer tijd beschikbaar is voor de ondersteuning aan pleegouders en de planmatige invulling van de hulpverlening gedurende de pleegzorgplaatsing.

Deze aanpassing had de volgende consequenties:

- Voor iedere plaatsing is er een pleegzorgplan met concrete doelen beschikbaar. Dit pleegzorgplan wordt minimaal één keer per jaar met de betrokkenen geëvalueerd en bijgesteld.
- In het pleegzorgplan wordt voor weekendpleegouders beschreven hoe zij ondersteund zullen worden.
- De pleegzorgwerker heeft regelmatig contact met de weekendpleegouders, met name telefonisch contact na een weekend.

- De pleegzorgwerker heeft ruimte voor afstemmingsgesprekken met andere betrokkenen in de hulpverlening van de jeugdige.
- De pleegzorgwerker heeft meer ruimte om zijn rol als intermediair tussen ouders en pleegouders te vervullen; invulling van deze rol vindt in overleg met alle betrokkenen plaats en wordt beschreven in het pleegzorgplan.
- Door een planmatige aanpak is er nu meer inzicht in het gedrag van de jeugdige binnen de weekendpleegzorg. Als de weekendpleegzorg als onderdeel van een zorgprogramma wordt opgevat, dan kan er vanuit de module weekendpleegzorg een betere bijdrage geleverd worden aan de realisatie van de gestelde doelen. Een mogelijk effect is dat (vanwege een meer gerichte interventie) de plaatsing sneller afgerond kan worden. Zeker voor plaatsingen vanuit de thuissituatie is dit wenselijk.
- In de ondersteuning aan pleegouders worden ook groepsbijeenkomsten georganiseerd, welke goed bezocht worden.

Capaciteit

De capaciteit voor dagpleegzorg omvat 22 plaatsen (Zuid-Holland-Zuid). Haaglanden heeft een capaciteit van veertig weekend- en vakantieplaatsingen, de provincie beschikt over een capaciteit van twintig plaatsingen (Zuid-Holland).

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Financieel is de pleegzorgvergoeding gelijkgesteld aan de vergoeding voor reguliere pleegzorgvergoeding. Een probleem blijven de reiskosten. Aspirant-deeltijdpleegouders volgen het STAP-programma.

Weging caseload

Een deeltijdplaatsing telt net zo zwaar als een reguliere pleegzorgplaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

Uit de cijfers van 2000 blijkt dat het aantal plaatsingen voor deeltijdpleegzorg verdubbeld is in vergelijking met de het aantal van 1998 (toen 51). De verblijfplaats van de kinderen is voornamelijk bij de ouders of in een tehuis. Eind 2002 waren er 23 dagpleegzorgplaatsingen. Haaglanden had 57 weekend- en vakantieplaatsingen. In de provincie waren dat er 32 voor weekend- en vakantieplaatsingen.

15. ROTTERDAM: Stichting Flexus

Bij de Voorziening voor Pleegzorg in Rotterdam zijn er drie vormen van deeltijdpleegzorg:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg;
- aanvullende pleegzorg. Deze vorm van pleegzorg is wel beschreven maar er wordt (nog) niet mee gewerkt.

weekendpleegzorg

Weekendpleegzorg is bedoeld voor kinderen en jeugdigen in de leeftijd van 0 tot en met 18 jaar. Het betreft verblijf en verzorging gedurende één tot vier weekenden per maand en soms enkele weken in de vakantie. De inzet van weekendpleegzorg kan opvoeders (ouders en pleegouders) -doordat zij tijdelijk en regelmatig ontlast worden- respijt bieden om hun opvoedingstaak vol te houden. Dit is in belang van de ontwikkeling van het kind. Weekendpleegzorg kan ook worden ingezet als ondersteuning wanneer een kind vanuit een pleeggezin of een residentiële voorziening wordt teruggeplaatst bij de ouders, of als 'vangnet' bij een risicovolle pleegzorgplaatsing. Voor het kind betekent weekendpleegzorg het opdoen van positieve ervaringen in een gezinssituatie. Dit geldt ook voor kinderen die aangewezen zijn op een langdurig verblijf of behandeling in een residentiële instelling.

Indicaties voor weekendpleegzorg zijn:

- Plaatsing vanuit het ouderlijk milieu: er is sprake van een problematische opvoedingssituatie. Ambulante hulp alleen is niet voldoende; naast ambulante hulp is het nodig om de opvoedingssituatie tijdelijk/met enige regelmaat te ontlasten. Deze tijdelijke ontlasting kan niet binnen het eigen netwerk van de jeugdige gevonden worden, of is niet mogelijk zonder extra professionele ondersteuning.
- Plaatsing vanuit het pleeggezin: het is noodzakelijk om de opvoedingssituatie te ontlasten. Mogelijkheden voor weekendopvang zijn binnen het eigen netwerk van de jeugdige niet voorhanden, of deze opvang is alleen mogelijk als er professionele ondersteuning wordt geboden.
- Plaatsing vanuit een residentiële instelling: het is in het belang van de jeugdige om contact te hebben met een gezin buiten de leefgroep. Dit kan niet gerealiseerd worden binnen het eigen netwerk of dit kan alleen als er daarnaast professionele ondersteuning wordt geboden.
- De jeugdige kan tijdelijk een andere opvoedingssituatie aan en kan profiteren van het verblijf in een gezin.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij weekendpleegzorg

De weekendpleegouders worden ondersteund door de pleegzorgwerker, volgens het pleegzorgplan (er is een aparte weekendrapportage). De frequentie en intensiteit van de begeleiding is afhankelijk van de hulpvraag. Begeleidingsgesprekken vinden minimaal

vier keer per jaar plaats. Begeleiding van de jeugdige en de ouders vindt plaats volgens afspraken in het hulpverleningsplan van de plaatsers en het pleegzorgplan. Bij plaatsingen vanuit een residentiële instelling is er regelmatig contact met groepsleiders.

Binnen zes weken na aanvang van de plaatsing vindt overleg plaats met alle betrokkenen over de doelen en termijnen. De afspraken worden vastgelegd in een pleegzorgplan. De voortgang van de plaatsing wordt minimaal eenmaal per jaar, mede op basis van het pleegzorgplan, mondeling geëvalueerd met alle betrokkenen. Naar aanleiding hiervan wordt het pleegzorgplan opnieuw vastgesteld, met eventueel aangepaste afspraken en doelen. Aan het einde van de plaatsing wordt een eindevaluatie geschreven.

Capaciteit voor weekendpleegzorg

De Voorziening voor Pleegzorg in Rotterdam heeft een capaciteit van vijftig plaatsen voor weekendpleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Aspirant-weekendpleegouders volgen het TOP-programma. Dit programma bestaat uit vier bijeenkomsten en minimaal één huisbezoek. Opgemerkt moet worden dat de Voorziening in Rotterdam bezig is om de wijze van voorbereiden en selecteren grondig te herzien. Men wil toe naar een voorbereiding die meer op maat gesneden is, en die tegemoetkomt aan de mogelijkheden en de vragen van aspirant-weekendpleegouders zelf, in plaats van ze een standaardprogramma aan te bieden. Weekendpleegouders ontvangen de dagvergoeding die ook aan reguliere pleegouders wordt betaald. De dag van aankomst van het kind telt mee, maar de dag van vertrek niet. Indien een kind bijvoorbeeld op vrijdag komt en op zondag vertrekt, worden twee dagen vergoed.

Weging caseload

Een weekendplaatsing telt voor een pleegzorgwerker net zo zwaar als een reguliere plaatsing. De redenering hierachter is dat een weekendplaatsing aan het begin even veel werk kost als een reguliere plaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

In 2001 waren er 71 aanvragen voor weekendpleegzorg, in 2002 waren dat er 132. In 2001 waren er 26 plaatsingen voor weekendpleegzorg en in 2002 waren dat er 35.

Vakantiepleegzorg

Vakantiepleegzorg is bedoeld voor kinderen en jeugdigen in de leeftijd van 0 tot en met 18 jaar. Het gaat om verblijf en verzorging gedurende één of enkele weken in de vakantieperiode. Vakantiepleegzorg is erop gericht jeugdigen gedurende de vakantieperiode te laten verblijven in een stabiele gezinssituatie. Het

kind wordt opgevangen in een voor het pleeggezin vertrouwde omgeving, altijd binnen Nederland. Als het kind dit aankan, worden eventueel uitstapjes ondernomen. De indicaties voor vakantiepleegzorg komen overeen met die van weekendpleegzorg.

Frequentie, begeleiding en intensiteit bij vakantiepleegzorg

De begeleiding van het vakantiepleeggezin is de verantwoordelijkheid van de plaatsers. De pleegzorgwerker is verantwoordelijk voor de voorbereiding en werving van pleeggezinnen en voor de bemiddeling. Er is gedurende kantooruren een achterwacht beschikbaar als vangnet bij problemen. Daarnaast kan een beroep worden gedaan op de 24-uurs begeleidingsdienst. Na afloop van de plaatsing wordt aan de plaatsers en pleegouders gevraagd een evaluatieformulier in te vullen.

Capaciteit voor vakantiepleegzorg

Er is geen aparte capaciteit voor vakantiepleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Ruim voordat de zomervakantie aanbreekt, adverteert de Voorziening voor Pleegzorg in Rotterdam in regionale kranten, in het bijzonder voor vakantiepleegzorg. Aspirant-vakantiepleegouders volgen één voorlichtingsbijeenkomst, één voorbereidingsavond en krijgen één huisbezoek. Vakantiepleegouders ontvangen een reguliere dagvergoeding.

Weging caseload

Dit is niet van toepassing omdat de begeleiding van vakantiepleegouders een verantwoordelijkheid is van de plaatsende instantie.

Aanmeldingen/plaatsingen

In 2001 waren er 81 meldingen voor vakantiepleegzorg en in 2002 111.

In 2001 waren er 72 vakantieplaatsingen, in 2002 waren dat er 76.

16. ZEELAND

Zeeland is nog bezig om zijn modules te beschrijven.

De voorziening in Zeeland kent twee vormen van deeltijdpleegzorg:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg.

In principe wordt iedere geïndiceerde vraag voor deeltijdpleegzorg gehonoreerd, van welke aard dan ook. Bijvoorbeeld: iedere woensdagmiddag vanuit een residentiële setting contact met een pleeggezin, of alleen pleegzorg door de week. Er wordt getracht zoveel mogelijk op maat een aanbod te doen.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

De frequentie van het contact ligt niet vast. Dit wordt per situatie bekeken.

Capaciteit

De capaciteit ligt niet vast, is niet begrensd.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Er is geen apart wervings- of voorbereidingsprogramma voor aspirant- deeltijdpleegouders. Aspirant-deeltijdpleegouders volgen het STAP-programma en hun aanbod wordt bepaald na beëindiging van de STAP. De vergoeding is als volgt bepaald: alle uren die het kind heeft doorgebracht in het pleeggezin worden opgeteld. Bij 24 uur wordt één keer pleegzorgvergoeding betaald volgens het normale tarief.

Er worden geen extra vergoedingen zoals bijvoorbeeld reiskosten verstrekt. Als de afstand te groot is, wordt er niet gematched.

Weging caseload

Een weekend-/vakantieplaatsing krijgt een factor 0,33. Dit is 27 minuten per week (effectieve tijd voor de casuïstiek is dan 18 minuten, de rest is 'overhead').

Aanmeldingen en plaatsingen

Cijfers deeltijdpleegzorg 2002:

In 2002 waren er vijf vakantieaanvragen, waarvan er zes zijn gerealiseerd. In 2002 waren er zestien weekendaanvragen, waarvan er achttien zijn gerealiseerd.

Het verschil tussen aanvragen en plaatsingen wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het feit dat er in 2002 kinderen geplaatst zijn, waarvan de aanvraag in 2001 is gedaan. Er zijn geen aanvragen gedaan voor dagpleegzorg.

NOORD-BRABANT

17. ZUID-OOST BRABANT: Centrum voor Pleegzorg Eindhoven De Combinatie

De Combinatie heeft drie varianten deeltijdpleegzorg: weekend-, vakantie- en dagpleegzorg.

Deeltijdpleegzorg is in één module beschreven.

Het kind wordt gedurende één of meer weekenden per maand en/of (delen van) vakanties en/of dagdelen per week opgevangen en verzorgd in een tijdelijke vervangende gezinssituatie. Ouders met thuiswonende kinderen zijn op deze manier voor een deel ontlast van de zorg voor hun kinderen, waardoor uithuisplaatsing of zwaardere vormen van hulp worden voorkomen. Pleegouders worden voor een deel ontlast van de zorg voor hun pleegkind, waardoor de pleegzorgplaatsing veilig is gesteld.

Jeugdigen die in een residentiële instelling wonen, geen eigen netwerk hebben en het risico lopen te hospitaliseren kunnen door de deeltijdpleegzorg positieve ervaring opdoen met het leven in een gezinssituatie.

Indicaties voor deeltijdpleegzorg:

- Hulpvraag: de jeugdige (en het pleeggezin) vraagt om een deeltijdverzorging in een andere gezinssituatie om (verdere) problemen in het gezin, die zouden kunnen leiden tot uithuisplaatsing of zwaardere vormen van hulp, te voorkomen.
- De jeugdige, verblijvend in een residentiële instelling, vraagt om een positieve ervaring met het wonen in een gezinssituatie.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

De pleegzorgwerker begeleidt en ondersteunt pleegouders bij de doelen, die in het hulpverleningsplan geformuleerd zijn. Deze doelen zijn gericht op:

- ontwikkelingsfasen, gedrag en de daaruit voortvloeiende behoefte van het kind;
- interactie tussen pleegkind en omgeving (pleeggezin, buurt, etc);
- oudercontacten.

Bij plaatsingen vanuit een residentiële instelling zullen ook gesprekken worden gevoerd met groepsleiders. Pleegzorgwerkers hebben gemiddeld één keer per zes weken tot één keer in de drie maanden contact met pleegouders. Daarnaast wordt er zo flexibel mogelijk omgegaan met specifieke vragen van het pleeggezin.

Er is een onderscheid te maken tussen bestandspleeggezinnen en netwerkpleeggezinnen, en tussen justitiële en vrijwillige pleegzorgplaatsingen.

Bij justitiële plaatsingen begeleidt de gezinsvoogd de ouders. Bij vrijwillige pleegzorgplaatsingen begeleiden de pleegzorgwerkers zowel de pleegouders als de ouders.

Capaciteit:

Er is geen aparte capaciteit voor deeltijdpleegzorg.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders

Pleegouders volgen of het STAP-programma (zeven avonden) of een programma van vier avonden.

Pleegouders krijgen betaald conform de dagvergoeding.

Weging caseload

Binnen de voorziening in Eindhoven wordt een 'gewogen' caseloadtelling gehanteerd. Voor langdurige intensieve plaatsingen staan 4.8 uren per maand, voor langdurige extensieve plaatsingen staan 2.6 uren. Voor kortdurende opvang met observatievraag staan 9.6 uren per maand, voor kortdurende opvang 4.8 uren.

Voor een weekendplaatsing wordt 1,3 uur per maand gerekend.

Aanmeldingen/plaatsingen

Het aantal weekend/vakantieaanvragen van één januari 2001 tot 14 februari 2003 bedroeg 49. Voor dagpleegzorg was dat één aanvraag. Het aantal gerealiseerde weekend/ vakantieplaatsingen op 14 februari 2003 bedroeg 58. Voor de dagpleegzorg werden geen plaatsingen gerealiseerd. Het verschil tussen het aantal aanvragen en het aantal plaatsingen kan worden verklaard doordat bij het tellen van het aantal weekendplaatsingen op 14 februari 2003 ook plaatsen worden geteld die vòòr 2002 zijn gestart.

18. NOORD-OOST BRABANT: De Oosterpoort

De Voorziening voor Pleegzorg Noord-Oost Brabant kent drie varianten deeltijdpleegzorg:

- weekendpleegzorg;
- vakantiepleegzorg;
- dagpleegzorg.

De doelen van deeltijdpleegzorg verschillen, afhankelijk van de woonsituatie van de jeugdige. Onderscheiden kunnen worden:

- Deeltijdpleegzorg vanuit een woonsituatie bij de ouders.

Deeltijdpleegzorg wordt vaak ingezet ter ondersteuning van de ouders. Kenmerkend voor deze vorm van pleegzorg is de noodzaak tot een intensieve samenwerking tussen de ouders en de pleegouders. Het kind verblijft immers in twee opvoedingsmilieus. Deze milieus zullen goed op elkaar aan moeten sluiten om verwarring bij de jeugdige te voorkomen.

- Deeltijdpleegzorg vanuit een tehuis.

Doel is om de jeugdige te laten profiteren van een gezinsklimaat gedurende een residentiële opname.

- Deeltijdpleegzorg vanuit een pleeggezin.

Ook als de jeugdige in een pleeggezin verblijft, kan deeltijdpleegzorg ingezet worden. Te denken valt aan plaatsingen van jeugdigen die eigenlijk een te groot beroep op de pleegouders doen, waardoor een verblijf elders van het pleegkind gedurende afgebakende periodes noodzakelijk is om de pleegzorgplaatsing te continueren. Aan deze plaatsingen is vaak geen behandeldoel voor de jeugdige gekoppeld; de deeltijdpleegzorg staat volledig in dienst van de ontlasting van de pleegouders.

Weekendpleegzorg

Dit betreft een vorm van pleegzorg waarbij de jeugdige gedurende één of meer weekenden per maand in een pleeggezin verblijft. Soms is hier een verblijf gedurende enkele weken in de vakantieperiode aan gekop-

peld. Vaak heeft weekendpleegzorg een preventief karakter. Voorkomen wordt dat de jeugdige uit het gezin of pleeggezin geplaatst moet worden omdat de opvoeders te zwaar belast worden.

Indicaties: de jeugdige (en het pleeggezin) vraagt om hulp om (verdere) problemen in het gezin, die zouden kunnen leiden tot uithuisplaatsing of zwaardere hulp, te voorkomen. De jeugdige verblijvend in een residentiële instelling vraagt om een positieve ervaring met het wonen in een gezinssituatie.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij weekendpleegzorg

De frequentie van de begeleidingsgesprekken, die de pleegzorgwerker voert met de jeugdige en weekendpleegouders, is mede afhankelijk van de gewenste ondersteuning. Weekendpleegouders kunnen minimaal rekenen op één begeleidingsgesprek per drie maanden. Er vindt een afstemmingsgesprek plaats tussen alle betrokkenen. Er wordt een pleegzorgplan opgesteld. De weekendpleegouders worden door pleegzorgwerkers ondersteund. De ouders en jeugdigen worden begeleid volgens afspraak in het hulpverleningsplan en pleegzorgplan.

Indien er sprake is van een plaatsing vanuit een pleeggezin worden de weekendpleegouders bij voorkeur door dezelfde pleegzorgwerker begeleid.

Vakantiepleegzorg

De vakantiepleegzorg kan aangeboden worden aan jeugdigen die bij hun ouders, in een tehuis of in een pleeggezin wonen. Vaak heeft vakantiepleegzorg een preventief karakter. Een verblijf gedurende een vakantieperiode in een pleeggezin kan problemen op de reguliere woonplek voorkomen. Deze variant is er op gericht jeugdigen een zo 'gewoon' mogelijke vakantie te bezorgen.

Indicaties: de jeugdige (en het pleeggezin) vraagt om hulp bij problemen in het gezin, die zouden kunnen leiden tot uithuisplaatsing of zwaardere vormen van hulp, te voorkomen. De jeugdige in een residentiële instelling vraagt om een positieve ervaring met het wonen in een gezinssituatie om hospitalisering te voorkomen.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij vakantiepleegzorg

De frequentie van de gesprekken, die de pleegzorgwerker in het kader van eventuele begeleiding voert met de jeugdige en vakantiepleegouders, is mede afhankelijk van de gewenste ondersteuning. Men kan minimaal rekenen op één begeleidingsgesprek voorafgaand aan, gedurende en na afloop van de plaatsing. Is er sprake van een plaatsing vanuit een pleeggezin of residentiële instelling dan is er, indien gewenst, ook

minimaal één gesprek met deze pleegouders of groepsleiders mogelijk. Er vindt een afstemmingsgesprek plaats tussen alle betrokkenen. Er wordt een pleegzorgplan opgesteld. Tijdens de plaatsing is er minimaal één begeleidingsgesprek met pleegouders op basis van het pleegzorgplan. De ouders en jeugdigen worden begeleid volgens afspraak in het hulpverleningsplan en pleegzorgplan. Indien er sprake is van plaatsing vanuit een pleeggezin worden de vakantiepleegouders bij voorkeur door dezelfde pleegzorgwerker begeleid.

Dagpleegzorg

Binnen de dagpleegzorg verblijft een jeugdige gedurende een vooraf vastgesteld aantal uren per dag (veelal na schooltijd) in een pleeggezin, gedurende maximaal vijf dagen per week (maandag tot en met vrijdag). Door een combinatie van aanbod van een gedeeltelijk vervangende opvoedingssituatie en hulp aan/coaching van ouders wordt getracht de opvoedingssituatie thuis weer te herstellen.

Indicaties: de opvoedingssituatie bij ouders is niet voldoende. Ouders zijn bereid om mee te werken aan verbetering van de opvoedingssituatie.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding bij dagpleegzorg

De begeleiding van de dagpleegouders en de ouders is intensief. Er is zeer frequent contact tussen ouders en pleegouders. Er vinden begeleidingsgesprekken plaats met ouders en pleegouders. Eén keer in de drie maanden is er een evaluatiebespreking. Er wordt minimaal één keer per half jaar een pleegzorgplan opgesteld. De frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de hulpvraag en de mate waarin het pleeggezin een bijdrage levert aan de oplossingen van de problemen. Er wordt een pleegzorgplan opgesteld, ouders en pleegouders worden begeleid. Ieder half jaar wordt de plaatsing geëvalueerd.

Capaciteit

Er is momenteel geen specifieke capaciteit voor deeltijdpleegzorg.

Werving voorbereiding en vergoeding pleegouders

Binnen de werving wordt deze pleegzorgvariant apart onder de aandacht gebracht, zodat specifieke gezinnen door deze vorm worden aangesproken. De wijze van de screening wijkt niet, of slechts beperkt, af van de wijze waarop voltijdpleegouders gescreend worden. Alhoewel de jeugdige slechts een beperkt aantal dagen per jaar in het pleeggezin verblijft zijn dezelfde thema's aan de orde als binnen de 7 x 24 uren pleegzorg. Op de omgang met ouders ligt bij de plaatsingen vanuit het ouderlijk milieu nog veel grotere nadruk

dan bij andere vormen van pleegzorg. In principe volgen ook deeltijdpleegouders het STAP-programma. Een uitzondering betreft vakantiepleegzorg. Weekend- en vakantiepleegouders ontvangen de dagvergoeding die gelijk is aan voltijdplaatsingen.

Weging caseload

Bij de voorziening Noord-Oost Brabant wordt gewerkt met een puntensysteem voor de weging van de caseload. Een fulltimer (36 uur) krijgt maximaal 1000 punten. Er worden veertien punten toegekend aan een deeltijdplaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

In 2001 had de voorziening Noordoost Brabant twee aanvragen voor dagpleegzorg, waarvan er één gerealiseerd is. Er waren 12 aanvragen voor weekend- en vakantiepleegzorg en 16 plaatsingen zijn gerealiseerd in 2001. In 2002 waren er wederom twee aanvragen voor dagpleegzorg en zijn er twee gerealiseerd. In 2002 waren er 26 aanvragen voor vakantie- en weekendpleegzorg en zijn er 24 plaatsingen gerealiseerd.

Project Buurtzorg

De voorziening Noord-Oost Brabant heeft een bijzonder project waar het deeltijdpleegzorg betreft. Dit project wordt hier apart beschreven omdat het een vorm van niet geïndiceerde pleegzorg betreft. Het project Buurtzorg is een initiatief van Madi, Thuiszorg, Divers, Bureau Jeugdzorg en de Voorziening voor Pleegzorg.

Het project is ontstaan vanuit een samenwerking binnen het buurtnetwerk De Haren, De Donk en De Reit in 's-Hertogenbosch en de Voorziening voor Pleegzorg (VVP) van de Oosterpoort. De Voorziening voor Pleegzorg werft en begeleidt pleeggezinnen die voor korte of langere tijd het kind van andere ouders willen opvangen en opvoeden. Deze opvang heeft een deeltijdkarakter. De Voorziening voor Pleegzorg streeft hierbij naar een goede samenwerking met ouders en opvangouders. Om het kind zo weinig mogelijk hinder te laten ondervinden van deze vorm van opvang, wordt geprobeerd om deze opvang zo dicht mogelijk bij huis te organiseren.

Het doel is om ouders, die problemen ervaren in de omgang met hun kinderen of zelf problemen ervaren waardoor zij tijdelijk niet in staat zijn er volledig te zijn voor hun kind(eren), te helpen bij de opvoeding. Deze hulp kan dan geboden worden door andere 'gewone' gezinnen uit de buurt, in de vorm van opvang van de desbetreffende kinderen en -indien nodig- ondersteuning. Deze gezinnen worden 'buurtouders' genoemd.

De opvang gebeurt op vrijwillige basis en op verzoek van de ouders. De tijden van opvang zijn afhankelijk

van de behoefte en kunnen variëren van enkele uren tot vijf dagen per week. De opvangduur is maximaal drie maanden. De ouder(s) betalen geen ouderbijdrage.

Buurtzorg is bedoeld voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar, die tijdelijk opvang nodig hebben vanwege problemen in de thuissituatie. Er moet sprake zijn van 'opvoedingsnood', voortkomend uit tijdelijke tekorten in de opvoedingssituatie. Kinderen moeten kunnen profiteren van een tijdelijke opvangsituatie binnen de buurt, zodat ze naar hun eigen school kunnen blijven gaan, hun eigen vriend(innetjes) kunnen ontmoeten en kunnen blijven deelnemen aan eventuele sportclubs etc. Van de ouder(s) wordt verwacht dat zij in de periode dat ze gebruik maken van buurtzorg, ook werken aan een structurele oplossing die ten grondslag liggen aan de ontstane opvoedingsnood.

19. WEST-BRABANT: De Zuidwester

De VVP West-Brabant kent twee varianten deeltijdpleegzorg: weekend- en vakantiepleegzorg. De voorziening West-Brabant is op dit moment bezig zijn modules deeltijdpleegzorg te beschrijven.

Deeltijdpleegzorg is bedoeld voor kinderen/jongeren tussen de 0 en 18 jaar, die gebaat zijn bij opvoeding en verblijf binnen een (pleeg-)gezin als aanvullende zorg in deeltijd.

Indicaties voor deeltijdpleegzorg zijn:

- Het kind/de jongere ontvangt binnen het gezin van herkomst, of vanuit zijn/haar plaatsing binnen een residentie of pleeggezin, (tijdelijk) onvoldoende optimale ontwikkelingsmogelijkheden.
- Het kind/de jongere kan functioneren binnen een deeltijdpleeggezin.
- Het gezin van herkomst en/of het (culturele) netwerk accepteert de (deeltijd)plaatsing van het kind/de jongere binnen het pleeggezin.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

Ten aanzien van deeltijdpleegzorg zijn er geen aparte afspraken voor begeleiding aan deeltijdpleegouders. De pleegouders vervullen de taak als verantwoordelijke voor de opvang, verzorging en opvoeding op basis van het verblijf in deeltijd. De pleeggezinbegeleider fungeert als contactpersoon met het deeltijdpleeggezin en als 'procesbewaker'. Deze vorm van ondersteuning omvat (voornamelijk) telefonisch overleg met het deeltijdpleeggezin over de voortgang en de ontwikkelingen. Er vindt vanuit de pleeggezinbegeleider regelmatig overleg plaats met de plaatser. Binnen zes weken wordt (indien mogelijk) met het kind/de jongere

en met de pleegouders een begeleidingsplan opgesteld. Binnen zes maanden vindt een evaluatie plaats en op basis hiervan het begeleidingsplan aangepast. Na afloop van de plaatsing wordt aan de hand van een eidevaluatie een eindverslag geschreven.

Capaciteit

Er is geen aparte capaciteit voor deeltijdpleegzorg.

Werving voorbereiding en vergoeding pleegouders

Er is een voorbereidingsprogramma van vier bijeenkomsten voor deeltijdpleegouders. Deeltijdpleegouders ontvangen de reguliere dagvergoeding.

Weging caseload

Een adequate weging van de caseload ontbreekt nog. West-Brabant wil gebruik gaan maken van de BMC-methode. Globaal zijn twee deeltijdplaatsingen gelijk aan één langdurige pleeggezinplaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

In 2002 waren er 39 aanvragen voor een deeltijdplaatsing. Het was niet mogelijk voor de voorziening West-Brabant om dit getal op te splitsen in weekend- en vakantieaanvragen. Er zijn 27 deeltijdplaatsingen gerealiseerd.

20. MIDDEN-BRABANT: Kompaan

De Voorziening voor Pleegzorg Midden Brabant heeft twee vormen van deeltijdpleegzorg: weekend- en vakantiepleegzorg. Op dit moment ontwikkelt Kompaan de dagpleegzorg. De modulebeschrijving is in mei 2003 gereed.

Weekendpleegzorg heeft bij thuiswonende jeugdigen en jeugdigen die in een pleeggezin verblijven een functie om een verderstreckende vorm van hulpverlening te voorkomen. Door (veelal) tijdelijke ondersteuning van de pleegouders kan voorkomen worden dat een uithuisplaatsing of doorplaatsing nodig is. Als de jeugdige niet in een gezinssituatie kan opgroeien (en dus in een residentiële voorziening geplaatst wordt) dan kan het in het behandelingsperspectief van de jeugdige zeer wenselijk zijn om één of enkele weken per maand in een gezin te verblijven. Als binnen het eigen netwerk van de jeugdige geen mogelijkheden hiervoor gevonden kunnen worden, is weekendpleegzorg een optie. De weekendpleegzorg wordt altijd in combinatie met andere vormen van hulpverlening ingezet. Bij plaatsingen van jeugdigen die door hun ouders opgevoed worden, wordt weekendpleegzorg gecombineerd met hulp aan de ouders om de balans tussen draagkracht en draaglast zodanig te herstellen dat ze de opvoeding weer geheel in eigen

hand kunnen nemen. Bij plaatsingen vanuit een pleeggezin wordt de weekendpleegzorg gecombineerd met hulp aan het pleeggezin om de opvoeding weer zonder deze extra hulp te kunnen realiseren. Plaatsingen vanuit een residentiële voorziening vinden altijd in het behandelingsperspectief van deze voorziening plaats.

Weekendpleegzorg vindt plaats vanuit:

- het ouderlijk milieu: doel van deze vorm van weekendpleegzorg is om middels een vorm van hulpverlening de ouder in staat te stellen om de opvoeding van de jeugdige zelf te blijven uitvoeren. Belangrijk bij deze vorm van weekendpleegzorg is een zeer goede afstemming van beide opvoedingsmilieus.
- 24-uurs pleegzorg: het doel van deze vorm van weekendpleegzorg is om middels een vorm van hulpverlening de pleegouders in staat te stellen de opvoeding van hun pleegkind te blijven uitvoeren. De weekendpleegzorg zal vaak ingezet worden om een moeilijke periode in de pleegzorg te overbruggen. Pas als de weekendpleegzorg noodzakelijk is om de pleegzorgplaatsing te continueren zal er sprake zijn van een geïndiceerde vorm van hulpverlening
- residentiële voorziening. Het doel van deze vorm van weekendpleegzorg is gekoppeld aan het behandelingsdoel van de jeugdige binnen de residentiële voorziening. Vaak zullen termen als 'positieve ervaringen opdoen binnen het gezinssysteem', onderzoeken of een jeugdige nog binnen een gezinssysteem kan functioneren', 'het tegengaan van hospitalisatie' etc. in de indicatiestelling terug te vinden zijn.

Voor ieder van deze varianten geldt een andere indicatie. Algemeen geldt: weekendpleegzorg is een vorm van jeugdhulpverlening die bestaat uit het verblijf van de jeugdige in een pleeggezin gedurende één tot vier weekenden per maand.

Frequentie begeleiding en intensiteit

Tijdens de plaatsing vindt er ieder half jaar, op uitnodiging van de pleegzorgwerker, een evaluatiebespreking plaats. Hierbij zullen de pleegouders, de ouders, de jongere (boven twaalf jaar), de casemanager en de pleegzorgwerker aanwezig zijn.

Capaciteit

Er is geen beschikbare capaciteit vastgesteld. Aanvragen worden benut binnen de capaciteit.

Werving voorbereiding en vergoeding pleegouders

Pleegouders ontvangen de reguliere pleegzorgvergoeding. Er zijn aparte wervingscampagnes voor weekendgezinnen. Er is geen apart voorbereidings-

programma voor deeltijdpleegouders. Aspirant-deeltijdpleegouders volgen het STAP-programma.

Weging Caseload

Voor een intensieve en kortdurende pleegzorgplaatsing heeft een werker 63 minuten per maand. Een pleegzorgwerker heeft 30 minuten per maand voor een reguliere pleegzorgplaatsing. Voor een weekendplaatsing heeft een werker 13 minuten per maand. Twee weekendplaatsingen zijn dus bijna gelijk aan één reguliere plaatsing.

Aanmeldingen/plaatsingen

Niet bekend.

21. LIMBURG

Limburg kent drie hoofdvormen van deeltijdpleegzorg: weekend-, vakantie- en (diverse vormen van) dagpleegzorg.

In 2000 is in Limburg het innovatieproject 'Nog beter in pleegzorg' van start gegaan. In het eindverslag, dat in oktober 2002 gepresenteerd is, staan de resultaten van het innovatieproject beschreven. In datzelfde eindverslag staat dat kenmerkend voor deeltijdpleegzorg is dat 'de opvoedingsverantwoordelijkheid bij iemand anders ligt dan het deeltijdpleeggezin'. Deeltijdpleegzorg kan variëren van zeer intensief - denk hierbij aan co-opvoederschap - tot eens per maand een dag of weekend. Dagpleegzorg valt hier ook onder. Kenmerkend voor dagpleegzorg is dat het kind niet in een deeltijdpleeggezin overnacht en dat de zorg altijd plaatsvindt vanuit de thuissituatie van het kind. Deeltijdpleegzorg is dus elke vorm van partiele pleegzorg, van dagpleegzorg, tot weekend-vakantieopvang tot co-opvoederschap. Deeltijdpleegzorg is geïndiceerd als de opvoedingssituatie waarin het kind verblijft onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden te bieden heeft en een volledige uit(huis)plaatsing niet geïndiceerd is. Deeltijdpleegzorg is altijd een module in een zorgprogramma. Het verdient de voorkeur om binnen het familie- of sociale netwerk van de jeugdige naar mogelijkheden te zoeken. De deeltijdpleegzorg wordt altijd in combinatie met andere vormen van hulpverlening ingezet. Limburg maakt onderscheid in negen verschillende vormen van deeltijdpleegzorg:

- deeltijdpleegzorg als leerfase naar zelfstandig wonen
- deeltijdpleegzorg vanuit voltijd pleegzorg;
- deeltijdpleegzorg in het pleeggezin;
- deeltijdpleegzorg vanuit de thuissituatie;
- deeltijdpleegzorg in de thuissituatie;

- deeltijdpleegzorg vanuit AWBZ-instelling (en residenties);
- deeltijdpleegzorg ten behoeve van baby's/ jonge kinderen waarvan de moeder verblijft in het Huis van Bewaring;
- deeltijdpleegzorg ten behoeve van kinderen van ouder(s) met psychiatrische problematiek;
- deeltijdpleegzorg na een langdurige plaatsing in een pleeggezin.

De vormen worden hieronder puntsgewijs beschreven. (NB Gezien de differentiaties in Limburg is ervoor gekozen om het aantal plaatsingen per variant aan te geven. Peildatum was februari 2003).

1. Deeltijdpleegzorg als leerfase naar zelfstandig wonen.
Doel van deze module is dat de jeugdige met hulp van het pleeggezin (waarin hij voorheen woonachtig was) zelfstandig gaat wonen. De jeugdige bezoekt het pleeggezin in deeltijd. Het pleeggezin begeleidt de jongere op weg naar zelfstandigheid. De jongere heeft een gezin om op terug te vallen. Deze vorm van deeltijdpleegzorg kan worden ingezet totdat de jeugdige 23 jaar oud is. Eén plaatsing.

2. Deeltijdpleegzorg vanuit voltijd pleegzorg.
Doel van deze variant is het verminderen van de draaglast van voltijd pleeggezinnen en zodoende rust creëren in de pleeggezinssituatie. Het pleeggezin werkt aan het vergroten van de draagkracht, terwijl het deeltijdpleeggezin het kind opvang en ontspanning biedt. De duur van de opvang is gekoppeld aan de duur van de vraag en de gestelde hulpverleningsdoelen. Negen plaatsingen.

3. Deeltijdpleegzorg in het pleeggezin.
Doel van deze variant is het verminderen van de draaglast van het pleeggezin en het brengen van rust. Er kunnen redenen zijn om pleegkinderen niet naar een andere leefomgeving te laten gaan. Het deeltijdpleeggezin bezoekt eens in de zoveel weken het kind bij het voltijdpleeggezin. Eén gezin met drie kinderen.

4. Deeltijdpleegzorg vanuit de thuissituatie
Deeltijdpleegzorg vanuit de thuissituatie is geïndiceerd als de opvoedingssituatie waarin het kind verblijft, onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden te bieden heeft en een volledige uithuisplaatsing niet geïndiceerd is. Het doel van deze vorm van deeltijdpleegzorg is het voorkomen van een uithuisplaatsing en herstellen van de draagkracht, zodat ouders de opvoeding weer geheel in eigen hand kunnen nemen. Pleegouders en ouders hebben intensief contact over de zorg omtrent het kind. De periode wordt afgebakend door een termijn te bepalen waarbinnen de doelen moeten worden bereikt. 23 plaatsingen.

5. Deeltijdpleegzorg in de thuissituatie

Deze variant is geïndiceerd als de opvoedingssituatie waarin het kind verblijft, onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden te bieden heeft en er zwaarwegende redenen zijn om het kind niet naar een andere leefomgeving te laten gaan. Doel is uithuisplaatsing voorkomen, draagkracht herstellen en het creëren van rust. De deeltijdpleegouder(s) bezoekt zo vaak als nodig het kind in het ouderlijk gezin. Pleegouders en ouders hebben intensief contact. Eén alleenstaande moeder met vijf kinderen.

6. Deeltijdpleegzorg vanuit AWBZ-instelling (en residenties)

Doel van deze variant is deelname van het kind aan een vorm van gezinsleven. Deze variant wordt ingezet tijdens opname in een residentie en zo vaak als mogelijk en nodig. 25 plaatsingen (nog ongeveer vijftien te realiseren in maart 2003).

7. Deeltijdpleegzorg ten behoeve van baby's/jonge kinderen waarvan de moeder verblijft in het Huis van Bewaring

Doel is het voorkomen van een negatieve invloed op de baby tijdens de momenten dat de moeder bloot staat aan spanningsvolle situaties (bijvoorbeeld tijdens verhoor van de moeder). In deze situaties wordt opvang en verzorging geboden door een deeltijdpleeggezin. Deze opvang wordt zo vaak als nodig gerealiseerd tot het einde van het verblijf van de baby bij de moeder, tot het einde van het verblijf van de moeder in een huis van Bewaring of tot plaatsing in een kinderdagverblijf. Eén plaatsing.

8. Deeltijdpleegzorg ten behoeve van kinderen van ouder(s) met psychiatrische problematiek

Doel is het ontlasten van de ouder(s) en het bieden van een andere gezinssituatie; een extra hulpbron, naast het ouderlijk gezin, aan het kind/de kinderen. In het deeltijdpleeggezin (eventueel in combinatie met pleegzorg in het ouderlijk gezin) wordt opvang, verzorging en begeleiding geboden zolang er sprake is van psychiatrische problematiek en behandeling, en de ouder(s) en het kind behoefte hebben aan deze opvang/ondersteuning. (zie module deeltijdpleegzorg uit de thuissituatie: van de 23 kinderen heeft 50% een ouder of ouders met psychiatrische problematiek. Deze 23 plaatsingen waren echter al gerealiseerd voor het innovatieprogramma).

9. Deeltijdpleegzorg na een langdurige plaatsing in een pleeggezin.

Doel van deze variant is het behoud van de relatie van het kind met het pleeggezin en het behoud van een plek om op terug te vallen, alsmede het behoud van de relatie van het pleeggezin met het kind. Verdere doelen zijn: ondersteuning naar eigen ouder, het ver-

minderen van de draaglast van ouder(s) en het herdefiniëren van het pleegouderschap. Zeven plaatsingen.

Deeltijdpleegzorg is een geïndiceerde vorm van hulpverlening. Belangrijk bij deze vorm van pleegzorg is helderheid over doelen van de plaatsers ten aanzien van de hulpverlening en de duur van de hulpverlening. Dit maakt evaluatie, bijstelling en een duidelijk einde van de plaatsing mogelijk.

Frequentie en intensiteit van de begeleiding

De begeleiding vanuit de voorziening is afhankelijk van en afgestemd op de andere modules in het zorgprogramma. Het vraagt afstemming met de diverse betrokken instanties. De begeleiding wordt zoveel mogelijk afgestemd op de begeleidingsvragen van het deeltijdpleeggezin.

Capaciteit

Niet omschreven.

Werving, voorbereiding en vergoeding pleegouders.

Voor deeltijdpleeggezinnen is er een speciaal voorbereidingsprogramma van vier groepsbijeenkomsten en twee huisbezoeken. De voorziening betaalt momenteel een reguliere dagvergoeding aan het deeltijdpleeggezin. Indien een kind van vrijdagavond tot zondagavond een deeltijdpleeggezin bezoekt, wordt dit als tweeënhalf dag gerekend. Pleegouders ontvangen een declaratieformulier, waar zij ook de reiskosten op kunnen aangeven. Indien een kind vanuit een residentiële instelling een deeltijdpleeggezin bezoekt betaalt en begeleidt de betreffende instelling de plaatsing.

Deze vergoeding wijkt echter af van de bedragen die de voorziening hanteert. In de toekomst wil men de vergoeding gelijk stellen met de vergoeding die de voorziening hanteert.

Weging caseload.

Een deeltijdplaatsing telt als een halve reguliere plaatsing.